ROMANIA

MIHAIL GRĂMESCU
JOHN CROWLEY

JURNALUL® S.F.

25 - 27 MARTIE

FESTIVALUL QUASAR

Nr. 63 | Anul III ■ Săptămînal de Science – Fiction ■ 16 pagini ■ 150 lei

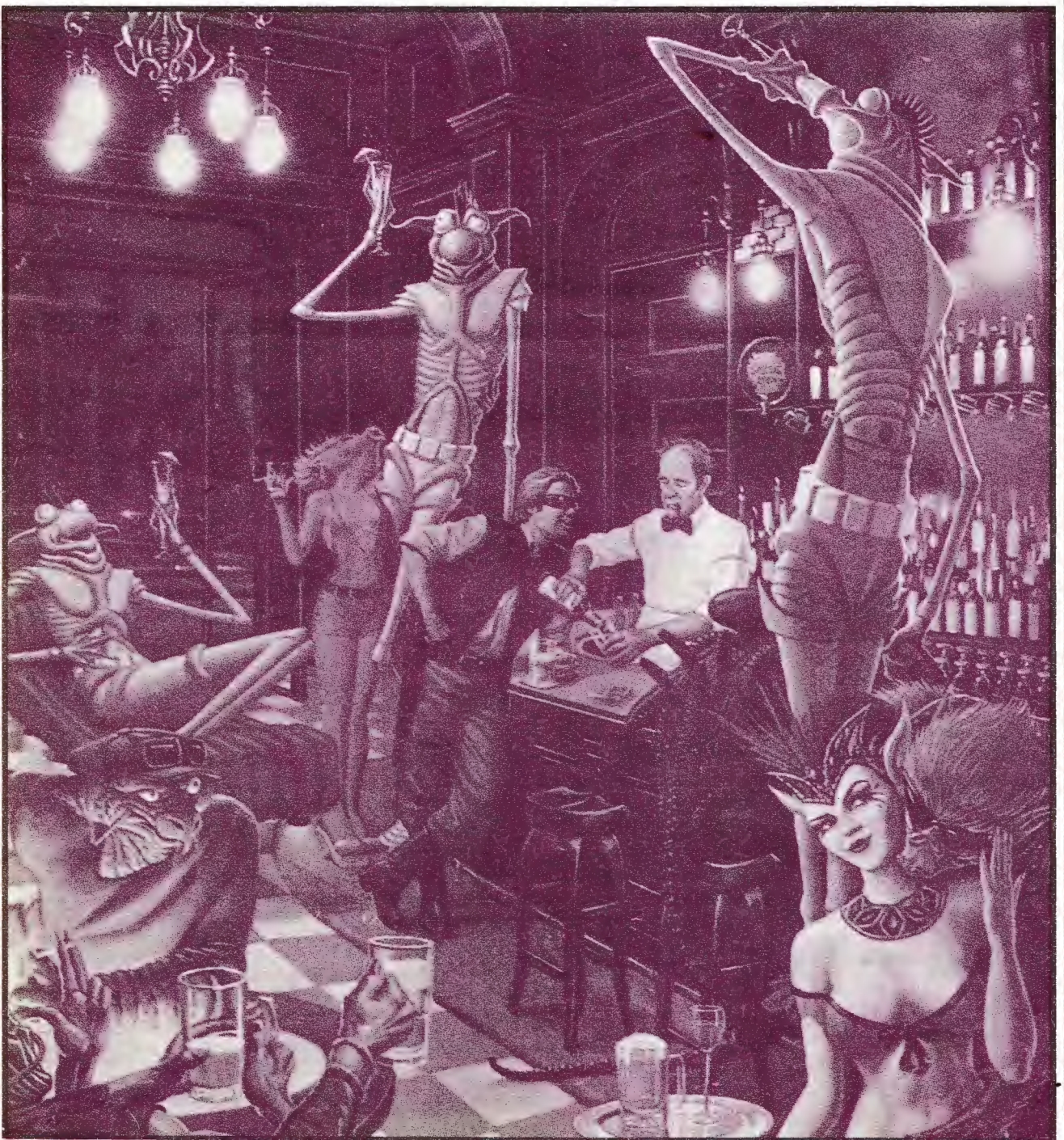

La inițiativa unui grup de fani entuziaști ai literaturii science-fiction a luat ființă și în Zalău un cenaclu de literatură și artă științifico-fantastică, „AMALTEIA".

Ședința de constituire a fost organizată miercuri, 2 martie 1994, într-una din sălile Clubului Tineretului și a constituit un prilej pentru familiarizarea participanților cu „modus vivendi" specific fantaștilor. În acest scop au fost prezentate materiale legate de istoria fandomului, cu accent pe marele eveniment din primăvara acestui an, organizarea „euROcon"-ului în țară, principalele publicații de profil, au fost proiectate diapozitive și reproduceri de picturi s.f. odată cu audiția discului „The City" al compozitorului grec Vangelis Papathanassiou, am apelat la serviciile unui home-computer pentru prezentarea teoriei fractale și a ultimului best-seller apărut, „Jurasic Park" de Michael Crichton. Au fost adoptate statutul cenaclului, însemnele sale,

formele de activitate, diferite alte reglementări cu caracter administrativ.

AMALTEIA este căprița care l-a hrănit și l-a crescut pe Zeus. Din laptele ei a luat naștere Calea Lactee, iar unul dintre coarnele ei a fost dăruit zeiței norocului și a devenit cornul abundenței. Galileo Galilei a dat numele ei unuia dintre sateliții jupiterieni descoperiți în 1610.

Conducerea cenaclului este constituită din:

președinte: prof. Olimpiu Petru BOLOGA, n. 16.06.1961, absolvent al Facultății de fizică, Universitatea București.
Adresa: Cartier STADION, bl.C7, ap.1, 4700, Zalău, tel.serviciu: 099/61.25.30 (Palatul copiilor), tel.acasă: 099/63.18.24.
vicepreședinte: Iustin-Daniel POP, n.16.04.1977, elev la Liceul teoretic Zalău.
Adresa: SFÂNTA VINERI, nr.22, bl.A11, sc.A, ap.6, tel.acasă: 099/61.54.92.
reprezentant al bibliotecii județene, secretar: prof. Gyorgy GYORFI, n.17.04.1964, absolvent al Facultății de matematică-fizică, Universitatea Timișoara.
Adresa (provizorie): Cartier BRĂDET, bl. P13, ap.3, tel.serviciu: 099/63.20.07 (Biblioteca județeană).
reprezentant al fundației pentru tineret: Vasile IANCHIS, n.21.02.1959, absolvent al Facultății de jurnalistică București.
Adresa: Cartier STADION, bl.D88, ap.15, tel. serviciu:099/61.22.71- (Fundația pentru tineret)

Poșta redacției

o **Adrian Avel & Rareș Szeitz** (Adjud) - Sper că "înfrigurarea" nu vi se va transforma în îngheț săptămîna viitoare cînd veți primi prin poșta redacției "critica asupra stilului" solicitată. Oricum și noi ne bucurăm de binefacerile scrisorilor voastre, așa că sîntem chit.

o **Tudor Gabriel** (București)- De acord aproape cu tot ce-ai scris în scrisoare, mai puțin chestia cu Asimov care poate (pentru mine) să mucegăiască liniștit lîngă Sandra Brown. Despre povestiri un răspuns mai detaliat săptămîna viitoare.

o **Sorin Burdușel** (București)- Am transmis scrisoarea ta la Departamentul Difuzare pentru a-ți remite numerele lipsă (în limita disponibilităților). Pentru abonament adresează-te **Rodipetului.**

o **Bâtă Bogdan** (Constanța) - Același răspuns.

o **Neagoe Radu** (OP9-CP20 0300 Pitești) caută JSF nr 10, 17, 30-35,40 și numere din CPSF mai vechi decît 468, precum și numerele 473,484,496,498.

o **Balaban Marina** (Galați) - Premiul a constat în publicarea lucrării în revista SALUT.

o **Pop Aurelian** (Maramureș) - Am dat scrisoarea departamentului difuzare.

o **Apetrei Nicolae** (Brașov) - Simpatici dragonii, dar vrem ceva pe specificul revistei. Treci pe la cenaclul BRAIN pentru lămuriri.

o **Coman Marian** (Brăila) - Riști să cîștigi premiul pentru cel mai fidel corespondent și s-ar putea să primești și desenul pe care ni l-ai solicitat. Dacă ai mai fi lucrat puțin pe text ar fi ieșit, poate, ceva. Dacă ne întîlnim la Quasar discutăm. Aștept caricaturile pe care le-ai promis.Ultimul desen e mișto, ai grijă unde faci copiile nu prea au contrast.

o **Barta Kinga** (Mureș) - Aștept proza.

o **Ovidiu Ruță** (Cluj) - Proza pentru numărul euROVcon e sub nivelul tău. Aștept ceva inedit sau traducerea unei povestiri ce a apărut deja. Ce zici de Nada?

o **Titus Udrea** (Craiova) - Sper că nu ți-ai pierdut răbdarea,dacă te-ai fi uitat atent prin revistă ai fi văzut că anunțul ți-a apărut.Desenele par făcute la *normă*, de banda desenată nici nu mai vorbesc. Lucrează cu mai multă atenție și mai vedem. La celelalte întrebări găsești răspunsul în numerele publicate anterior. Dacă nu găsești înseamnă că au fost teribil de indiscrete.

o **Edward Nicolae** (București) - Ai dreptate publicitatea euROcon-ului ar trebui făcută și în alte reviste decît cele de profil, dar nu cred că alte publicații ar face publicitate gratuită. Taxa e ***de participare***, deci inclusiv pentru expoziția de carte.

o **Timan Marius** (București) - Prețul unui abonament este de 460 de lei / lunar.

o **Pene Iulian** (București) - Facem și numere în colaborare cu cenclurile din țară, de fapt toate numerele JSF -ului sînt făcute în colabrare cu acestea. Am publica adresele personalităților sf din țară, dar asta se poate face numai cu permisiunea lor.

PROGRAM:

SF-ul românesc și ștafeta generațiilor
Știința magicei și magia științei, moderator - *Adrian Pătruț*,
Despre OZN-uri și paranormal moderatori - *Florin Gheorghiță* și *Peter Leb*
Între valul anilor 80 și valul anilor 90
Lansari și relansări de carte
Videotecă
Expoziții de carte și grafică
Concurs muzică electronică

QUASAR

JURNALUL S.F.
Premiul Convenției Naționale de SF 1993
Editat de : INTACT

COLECTIVUL DE REDACȚIE :
Adrian BĂNUȚĂ *(Redactor șef)*
Dan MERIȘCA, Nicolae C. ARITON, Ionuț BĂNUȚĂ, Ovidiu BUFNILĂ, George CEAUȘU, Cristian IONESCU, Cătălin IONESCU, Mihai Dan PAVELESCU, Dan POPESCU, Petrică SÎRBU *(Redactori)* Marian IRIMIA *(fotoreporter)*
ADRESA REDACȚIEI :
Șoseaua București-Ploiești, nr. 25-27, sector 1, București.
Tel. 3127135, 3129366, 3129945
Răspunderea materialelor informative revine autorilor.

TRANZITORIU SCIENCE-FICTION

1. Desigur, nu-i putem neglija literaturii de anticipaţie o oarecare valoare formativ-educaţională, stindard ce a fost cel mai mult fluturat în ultimii ani, pentru a camufla oarecum îndrăzneala acestui gen atît de contestat şi gustat. Această caracteristică era puţin falsă, sau poate doar neconcludentă. De fapt, SF-ul nu se defineşte doar prin asta. Haideţi să considerăm anticipaţia ca o formă de tranziţie. O să vedeţi cîte implicaţii apar. Aşadar, SF mediator, atenuant. Tunel lin spre o lume, pe care o ghicim curată şi nichelată, automatizată, dar tocmai de aceea, dinspre ea adie o pală de vînt îngheţat şi de multe ori, nu ne putem stăpîni un fior rece. Sigur, cînd spunem atenuant, nu înseamnă neapărat că SF-ul este roz şi moale, ca o pernă de puf. Dimpotrivă, de cele mai multe ori, problemele pe care le ridică ni se înfig direct în coaste. Atunci, în aceasta constă de fapt funcţia pe care i-o dăm (şi s-a mai spus) de a ne familiariza într-un fel cu lumea ce se întrevede la orizont. Şi, de ce să n-o recunoaştem, de multe ori, reuşeşte admirabil. De pildă, copiii n-au fost din cale-afară de uimiţi la primele contacte cu diverse jocuri electronice, pe calculatoare. Extrapolînd, putem afirma că un bun cititor de SF nu va rămîne niciodată absolut stupefiat dacă în faţa lui ar ateriza un OZN sau dacă, să zicem, s-ar pomeni subit în alt timp, ori într-o lume paralelă. Exemplele sînt multe, nu asta e cel mai important.

Ceea ce ni se pare tulburător, este că science-fictionul încheagă, pe nesimţite, în noi, matricea unei lumi viitoare. Fenomenul îşi depune încet sedimentele constructive în infrastructurile noastre. Transmiţîndu-se din generaţie în generaţie, evident, vom fi proprii materializatori ai acestor vise.

2. Privind din alt unghi, mai descoperim ceva. Valoarea de avertisment, de semnal de alarmă. Multe lucrări valoroase de acest gen au fost oprite şi retrase din start, pentru caracterul lor prea sumbru. Deci SF mlăştinos, ceţos (formulări Lucian Merişca). S-a spus: nu acesta e viitorul nostru. De acord, dar pentru a putea evita astfel de variante, trebuie să le cunoaştem mai întîi. Clar, SF-ul nu îşi propune să ne ofere o reţetă exactă, în virtutea căreia, eliminînd substanţele nocive, preparăm una perfectă. Nu, anticipaţia încearcă să ne ofere un posibil model de viitor, invitîndu-ne la serioasă meditaţie.

3. O altă dimensiune, scoasă forţat în faţă, alături de valoarea educaţională şi cea a luptei pentru pace, era capacitatea SF-ului de a combate misticismul.

Daniel BOTGROS

Un exemplu: antologia de la fosta Editură Politică, „Nici un zeu în cosmos". Antologarea, în sine, e foarte bună, cuprinzînd şi superba nuvelă a lui Gerard Klein „Sub cenuşi". Însă, mai apar şi lucrări (şi aici voiam să ajung) în care acţiunea de demolare a concepţiilor religioase capătă dimensiuni forţate.

Astfel, în proza lui Ilia Varşavski, eroul principal, istoric, călătoreşte în trecut, în căutarea lui Hristos. Negăsindu-l şi comportîndu-se inconştient aidoma personajului căutat, ajunge să fie considerat el însuşi Hristos, spulberînd astfel, pe cale SF, unul dintre motivele cele mai persistente în conştiinţa omenirii. Nu putem nega valoarea artistică a prozei, însă soluţia nu este una dintre cele mai fericite. Oricum, aceste efecte secundare ale SF-ului sînt totuşi pale, comparativ cu reala sa valoare.

4. Depăşind rînd pe rînd tehnicismul, didacticismul, ce guvernau nestingherite, epurăm încet-încet anticipaţia de ceea ce o îngreunează, şlefuind-o şi dîndu-i sclipiri clare, diamantine. Este vizibilă tendinţa de a apropia din ce în ce SF-ul de bariera literaturii main-stream şi de a o confunda, în final cu aceasta. Implicit, chiar termenul de science-fiction ni se va părea depăşit. Vom mai numi în vreun fel noua literatură şi artă, rezultate, sau îi vom da un generic comun? Dizolvarea în literatura mare se pare că a şi început. A se vedea Mircea Cărtărescu şi pe alocuri, Nedelciu. Sau Mihail Grămescu, care deşi e un scriitor de anticipaţie, penultimul său volum e un amestec interesant şi chiar prozele pe care le putem „acuza" de anticipaţie, sînt şi ele mixte, deci de un SF firav despărţit de main-stream. Există aici oare pericolul de a se destrăma definitiv literatura de anticipaţie, condamnată la a fi perfect solubilă în literatura mare? Probabil nu, anticipaţia menţinîndu-şi statutul ei aparte. Însă poate nu e nimic rău în a o elibera de „stigmatul" (pentru unii) care i-a fost aplicat, introducînd-o direct în volumele de povestiri cu literatură main-stream. Distincţia e mai puţin vizibilă şi apropierea mai netă. Dealtfel, e logic ca un sistem literar să funcţioneze trecut – prezent – viitor. E legitim atunci să ne punem întrebarea: ce fel de literatură va exista în viitor? Ce aplicabilitate va avea ea? Cum o vom numi? De ce structuri, de ce linii de forţă va dispune? Incluzînd aici, în afara literaturii clasice şi a SF-ului, toate genurile experimentale, ce va ieşi din această mixtură? Vor rămîne ele de sine stătătoare, sau se vor constitui într-un veritabil conglomerat, născător de o literatură cu totul nouă? Sînt acestea provocări paşnice care, desigur, vor duce la un progres.

5. Revenim la prima idee, cea a unui SF de tranziţie. Nu putem avea pretenţia că lumea viitorului va fi neapărat exact aşa cum ne-o descriu lucrările de anticipaţie. Fi-va ea oare imaculată, sceptică şi, totodată, fadă, sau, dimpotrivă, cenuşie, nămoloasă? Vom renunţa definitiv într-un viitor îndepărtat, la tehnologia pe care o deţinem, revenind la rădăcini? SF-ul ne oferă imediat un set de variante posibile. Vom împinge civilizaţia tehnică pînă la apogeu? Din nou anticipaţia se dovedeşte promptă. Dacă n-ar fi existat, bunăoară, opera unui Jules Verne, care ar fi fost impactul asupra noastră al televiziunii, submarinului nuclear, călătoriei spre Lună etc.? Fireşte, cu totul altul. Trecerea s-a făcut mai lin, eram preveniţi.

6. Aşa cum am mai arătat, pentru caracterul de tranziţie al SF-ului, avem două direcţii importante: una în planul direct al civilizaţiei (jucînd rolul de mediator cu viitorul iminent), iar a doua, în planul strict al literaturii.

Considerăm semnificativă apropierea literaturii de anticipaţie de literatura main-stream, aceasta nu înseamnă, însă, a le confunda, ci, probabil, tot un fel de tranziţie. În acest context, de ce nu glisarea main-stream-ului spre SF? Există şi astfel de exemple. Aşadar, toate drumurile duc la SF? Ar fi pripit să afirmăm acest lucru.

Revenind la întrebarea iniţială, ce se va întîmpla cu literatura viitorului? Va exista perpetuu o literatură de anticipaţie şi una mare? Ele vor supravieţui separat, sau se vor amesteca, rezultatul fiind ceva cu totul nou? Viitorul şi literatura viitorului ne aşteaptă.

CITIŢI ÎN NUMĂRUL VIITOR
- GÎNDURI ASUPRA POVESTIRII de URSULA K. LE GUIN

TIPARUL EXECUTAT LA TIPOGRAFIA
INTACT
Director administrativ:
Titus GUVIR
Tehnoredactare computerizată
Adrian BĂNUŢĂ
Ionuţ BĂNUŢĂ
Culegere:
Luiza PĂDUREANU
Doina PREOTU
Mihaela IVAN
Corecturi:
Mihaela VANEA
Montaj offset:
Daniel STĂNICĂ
Mariana SEBE
Silvana GREERE
JURNALUL S.F.
este înscris în Catalogul Presei
la poziţia 2.129.
Abonamentele se pot face la
oficiul poştal RODIPET.
Cititorii din străinătate se pot
abona prin RODIPET SA
PO BOX 33-35, telex 11895
Telefax 312042
Bucureşti - România
Piaţa Presei Libere nr. 1.
Acest săptămînal face parte din reţeaua naţională a publicaţiilor
JURNALUL ®
Director:
Dan DIACONESCU
Redactor şef:
Marius TUCA

MIROSUL FRICII

MIHAIL GRĂMESCU

1 Cîmpia caroiată de arăturile diferit orientate. Casa, cu trei etaje, izolată în mijlocul cîmpului. Îngrăditura de beton. Ghereta soldatului de la poartă. Automobilul din curte. Parcul împrejmuit cu plasă de sîrmă. Pădurea roşie de stejar. Vîjîitul monoton al aerului înălţimilor. Cerul albastru. Soarele. Din nou cîmpia ajurată. Casa. Gardul de sîrmă descriind un ocol vast cît întreaga rezervaţie. Iarba înaltă. Ochiul de apă. Trestiile de pe mal. Broasca sărind. Cercurile de unde tremurînd. Un nufăr. Apa deschizîndu-se într-o căutătură oarbă. Miriştea.

Şi pe miriştea, iepurele mare, cenuşiu, ridicat pe labele dinapoi să-şi roadă ghearele.

Iepurele. Aerul ţiuie sfredelitor.

Iepurele. Vîntul vîjîie ascuţit.

Căpăţîna iepurelui.

Iepurele încremenit. Aude vîjîitul din înalt. Orice iepure aude vîjîitul, dar iepurii fug, pe cîtă vreme iepurele ăsta rămîne încordat, neclintit, cu laba ridicată la bot.

Iepurele mare şi cenuşiu s-a oprit din rosul ghearelor. Îi cresc repede şi îl împiedică la fugă. Incisivii grăbiţi nu mai toacă materia cornoasă. Incisivii puternici, mai lungi de un deget. Ochii întunecaţi se plimbă opaci asupra lizierei pădurii roşii. Cealaltă labă frămîntă argila udă. În zori a plouat.

Ceva ţiuie în înalt, apropiindu-se, căzînd.

Iepurele nu-şi mai roade ghearele. Buza de sus i se ridică într-un rînjet. Labele se contorsionează, crispate, proiectînd afară ghearele arcuite ca nişte pumnale. Osul erectil ţîşneşte din teaca abdomenului, zvîcnind. Ochii neclintiţi cuprind un orizont larg.

Cerul albastru. Punctul prăbuşindu-se din înalt. Aripile strînse pe lîngă trupul fusiform. Clonţul coroiat. Ghearele. Ca nişte pumnale.

Unghiul vizual al păsării se îngustează. Imaginile marginale se estompează din pricina apropierii. În ultima clipă iepurele devine invizibil, intrînd în unghiul mort al ochilor răpitoarei. Dar imaginea lui e păstrată de forul interior. La viteza cu care vulturul cade, parametrii nu au cum să se modifice. Ghearele se încleştează să înşface. Clonţul loveşte.

În imaginea din ochii rozătoarei, vulturul creşte vertiginos. Dar cînd pasărea ajunge peste el, timpul îşi încetează curgerea. Ultima fracţiune de clipită se extinde parcă în infinit. Şi iepurele se rupe din nemişcare. Cu o viteză extraordinară, trupul cenuşiu se destinde într-un salt lateral, bustul se torsionează, gustul ascuţit umple gura, excită glandele salivare din gingii. Cu balele curgîndu-i, iepurele se răsuceşte prin aer. Vătuiul de peste cinci kilograme se desprinde din mocirla miriştii într-un salt spre înalt. Incisivii necruţători se înfig în pieptul şi gîtul răpitoarei. Ghearele labelor din spate scurmă în abdomenul păsării, sfîşiind.

Cele două animale se prăbuşesc, rostogolindu-se. Sub apăsarea incisivilor ascuţiţi, osatura gîtului trosneşte. Capul vulturului se frînge, dîndu-se pe spate. Aripile filfîie neputincios. Picioarele zvîcnesc în gol. Din ciotul gîtului împroşcînd sînge, scapă un cîrîit stins.

Iepurele, încălecat peste cadavru, sfîşie, cu botul plin de pene, bucăţi mari de carne, mişcînd sacadat şi energic din fese, scurmînd cu ghearele extraordinar de lungi în trupul din care viaţa s-a scurs în pîlpîieli intermitente.

2 Damian îşi desprinse ochiul de pe vizorul lunetei. Îşi şterse îndelung pleoapele roşii cu pumnii strînşi, oftînd din greu.

– Ei, doctore, ce părere aveţi? îl întrebă Leonov.

– Uluitor, murmură Damian, apăsîndu-şi încă pleoapele obosite. Haide, însă, înăuntru. Mi s-a făcut frig.

– Da, confirmă celălalt. După atîtea ore de nemişcare, te cam ia frigul.

Cei doi bărbaţi, cu parpalacele strînse pe ei, se îndreaptă cu paşi şovăitori către uşa terasei. Din prag, se întorc să mai arunce o privire în urmă, spre terasa cu lunetele întoarse acum cu obiectivele în jos. Cu toate că nu e mai mult de ora şase, soarele stă să apună. Razele oblice şi însingerate ale astrului nu mai au suficientă forţă să încălzească emisfera pregătindu-se de iarnă, aşa încît frigul a devenit tăios. Deşi în laborator nu se făcuse focul, lor, venind de afară, li se păru îngrozitor de cald.

– Ia spuneţi-mi, reluă bărbatul scund, cu început de chelie, nu doriţi un ceai, o cafea, un coniac, ceva?

– Nu. Mulţumesc, răspunse Damian. Aş prefera să mergem undeva să mîncăm. Mi-e foame.

– Desigur. Numai că avem ceva drum de făcut pînă în sat, chiar şi cu maşina. Iar aici nu vă pot servi cu nimic. La ora asta, cantina s-a închis.

– Nu te formaliza, dă celălalt din mînă. Să mergem. Restul detaliilor mi le vei furniza pe drum. Oricum, eu nu mai pot întîrzia, fiindcă mîine sînt aşteptat în capitală, să dau raportul.

În vreme ce Leonov încuie uşa Centrului Experimental şi porneşte maşina, Damian mai face un tur împrejurul clădirii. Cercetează cu ochi critic ghereta soldatului, care ia poziţie de drepţi, şi firma roşie de deasupra intrării.

– Ar trebui pusă o placă mai mare, îşi dă cu părerea, lăsînd capul într-o parte şi mototolind la spate mănuşile fine de căprioară.

– Acum nu mai are nici un sens. În cîteva luni am terminat, şi altfel zona asta nu prezintă un interes deosebit. O să rămînă aici un simplu centru de urmărire, cu un portar şi unul sau doi tehnicieni.

– Mda... zice celălalt, urcînd în maşină şi trîntind portiera de cîteva ori pînă să se închidă. Ai dreptate.

3 – Deci, cîte doze spuneai că li s-au injectat? întreabă Damian, încercînd să-şi cureţe cu talpa uneia dintre cizme noroiul de pe cealaltă.

– Astora una singură. Prenatal, răspunde Leonov, nedesprinzîndu-şi ochii de la drumul desfundat, cu hîrtoape, scos la iveală din neant de farurile slabe ale maşinii.

– Şi, după aceea, i-aţi lăsat tot timpul în semilibertate? se interesează Damian.

– Da. I-am ţinut sub observaţie fără să intervenim.

Cei doi rămîn tăcuţi fiecare cu gîndurile la ale lui.

– O să fie o bombă! exclamă Damian într-un tîrziu.

– Şi noi sperăm, răspunde Leonov.

– Deci, propune Damian, să recapitulăm, ca

4

să-mi fie clar ce scriu în raport. După trei generații, cei injectați cu stimulentul A păstrează informația toată viața.

– Ba chiar o transmit ereditar. Mutația e persistentă. Adrenalina în exces le schimbă complet caracterul, ducînd la modificări morfologice și de nutriție...

– În ultimul timp, da. Cei din ultima generație sînt carnivori. Și ați remarcat cum se dezvoltă? Vătuitul de azi nu avea mai mult de șase luni. Iar cei de anul trecut au depășit douăzeci de kilograme. Însă nefiind decît a doua generație, sînt mult mai puțin agresivi. Știa tinerii, însă, sînt de-a dreptul feroci.

Lumina bordului cade pe figura ridată a lui Leonov dînd trăsăturilor un aer crunt. Damian îi scrutează profilul, încercînd să pătrundă taina de dincolo de masca blajină și conformistă a inginerului. Fiindcă ceva tot ascunde omul ăsta! Altfel ce ar

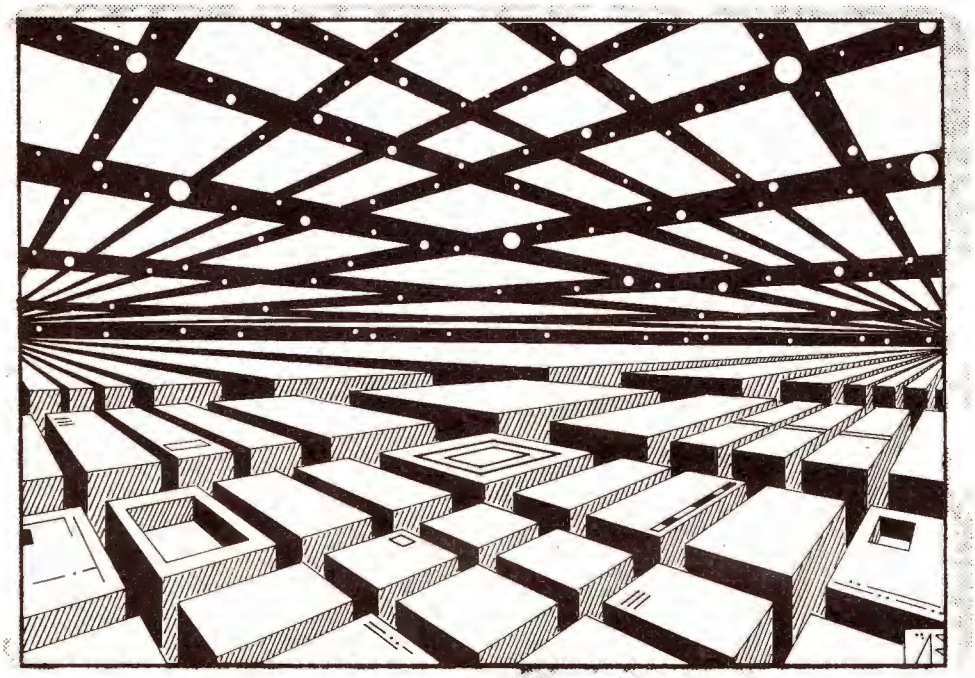

căuta acolo, cu vechimea, experiența și vîrsta lui?

Dar el, Damian, ce caută acolo?

Ei, cu el e altă situație! El e în trecere. A fost trimis aici de cineva, cu un scop precis...

Și Leonov fusese trimis cu un scop precis.

Da, însă Leonov avea cîți ani avea, pe cîtă vreme el era tînăr. A venit, s-a uitat, a ascultat și acum pleacă. Îl așteaptă apartamentul confortabil în vila de la Șosea, catedra, studenții (în fiecare an tot mai puțini, din ce în ce mai puțini), funcția de răspundere.

– Auzi, Leonov, uite, abia acum mi-a dat prin minte, toate măsurile voastre de protecție sînt menite să protejeze rezervația de răpitori. Însă, în clipa asta îmi dau seama: ce măsuri ați luat să protejați mediul, exteriorul, de șobolanii știa turbați? Fiindcă, ia închipuiește-ți, te rog, ce s-ar întîmpla dacă o namilă din asta de douăzeci de kile, să zicem, ar da buzna într-o turmă de oi!

Leonov ridică piciorul de pe pedala acceleratorului. Mașina încetinește brusc, frînată de mocirlă. Inginerul răsuflă greu. Deschide gura să spună ceva, dar nu rostește nici un cuvînt, rămînînd așa, cu gura căscată și ochii scufundați în întunericul de dincolo de parbriz.

– Ce vrei să spui? întrebă Damian speriat. Adică nu ați luat chiar nici o măsură?

– Dar dracu s-a gîndit să păzească lupii de pericolul iepurilor! izbucnește inginerul ofuscat. Tovarășe Damian, am senzația că de data asta am dat-o-n bară.

– Nu știu, Leonov. Treaba ta. Te descurci... zice Damian, clătinînd din cap.

Tac amîndoi. Mașina saltă iar peste denivelările drumului de țară.

– Și nu știu dacă ați remarcat, dar parcă sînt făcuți să ajungă fiare de pradă! zice Leonov. Vă dați seama? Un răpitor cu salturi de patru-cinci metri, cu incisivi ca dălțile, cu o viteză de înmulțire...

– În direcția înmulțirii nu s-a semnalat nici o modificare? întreabă Damian îngîndurat.

– Din contră, răspunde celălalt. Ce mai una alta, o să fie prăpăd! Vînătorii sînt de obicei mai mici și mai puțin numeroși decît animalele vînate. De data asta, dacă au scăpat dincolo de țarcuri...

– Nu pricep cum de nu v-a dat prin cap nici unuia! murmură dezaprobator doctorul. Sînt animale de vizuină, sapă pe sub pămînt...

– Puterea obișnuinței, răspunde inginerul, „Micuțul iepuraș" are în mințile noastre o formă și un loc precis. Cum să te gîndești să te aperi de iepuri?

– După experiența nefastă cu Australia, unde tot „micuțul iepuraș" a pustiit un continent, ar fi fost cazul să fiți mai suspicioși.

– Trebuie pornită, fără întîrziere, o razie. Dacă au trecut dincolo de plase, e nenorocire!

4. Iepurele adulmecă vîntul rece al iernii. Își linge botul și gustul sîngelui închegat îi întărîtă foamea. Deși mănîncă tot timpul, foamea îl devoră neîncetat. Noua hrană i se pare volatilă. Organismul i-o asimilează într-o clipă. Nici nu isprăvește de înghițit ultima bucată că se și năpustește în căutarea altei victime. Cu ochii sticlindu-i roșii în noapte, veșnic hămesit, veșnic hăituit de foame, iepurele aleargă, alungat din spate de spectrul cumplit. Explodînd de energie. Bolnav de foame.

Întrezărește în zare o lumină. O casă, acoperită cu neaua iernii grele.

Străbate în goană distanța pînă la ea. Din întuneric, un cîine hămăie leneș. Apoi furios. Iepurele se aruncă din fugă asupră-i. Lătratul se transformă în chelălăit. Apoi în urlet.

În pragul casei apare un om. Asistă fascinat la luptă. Cînd iepurele uriaș prinde a mînca din cîine, omul se apropie, făcîndu-și cruce. La doi pași de fiară, aceasta ridică spre el botul picurînd de sînge. Omul îngheață. Un hîrîit adînc izbucnește din pieptul jivinei. Și omul, cu părul măciucă pe cap, o ia la fugă spre casă.

Ajuns dincolo de ușă, se lasă în genunchi, plîngînd. Un miros agasant i se degajă din straie. Un miros de viețuitoare hăituită.

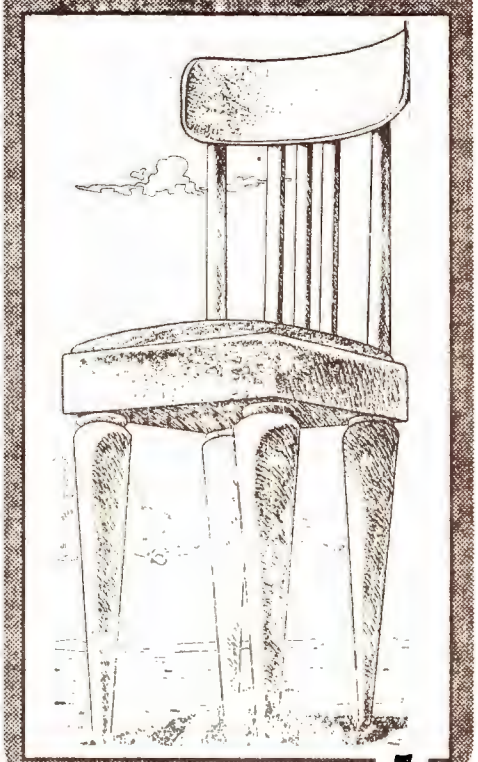

dacă abia-şi mai tîra fiinţa zdrobită de sub dărîmături, în luptă cu fiinţe uriaşe, cu mamuţi şi balene, sau în luptă cu numere impresionante, cu roiuri şi muşuroaie de insecte, să zicem, el a suferit adesea înfrîngeri, a pierdut bătălii, dar a purtat nestrămutată convingerea că va cîştiga Războiul. Şi sorţii victoriei au înclinat balanţa de partea lui. Dar iată că a venit clipa cînd omul a început să dea înapoi. Ne punem problema dacă sîntem, într-a devăr, specia privilegiată. Şi dacă ne punem această întrebare, înseamnă că ştim dinainte răspunsul, că am pierdut credinţa nestrămutată că sîntem cei mai buni. Cîştigătorii. Şi nici nu mai sîntem cîştigători. Am devenit, peste noapte, nişte animale printre celelalte. Nu mai sîntem regi. Am fost detronaţi. Privim împrejur şi realizăm, abia acum tremurînd de spaimă, cît este de mare Universul ce ni-l arogăm. Mirosim a frică. Şi concurenţii biologici, care ne simţeau şi ne recunoşteau pînă acum de stăpîni, percep mirosul ăsta nou pe care-l exhalăm, şi dacă pînă mai ieri nu aveau curaj să ne atace, astăzi sîntem la cheremul lor.

– Nu e prea tîrziu, răspunde celălalt. Mai avem vreme. Ar mai fi suficient timp. În trei generaţii, la noi poate chiar mai repede, stimulînd hormonii adormiţi de civilizaţie...

– Spui prostii! îl întrerupe cealaltă umbră. Ar însemna să ne sfîşiem între noi. Noi, fiecare în parte, nu însemnăm nimic. Civilizaţia noastră e totul. Sentimentul civilizaţiei ne-a dat puterea. Şi tot ea ne-o ia.

Tăcerea apasă o vreme ca un linţoliu funerar. Nu se aude nici un zgomot. Nu trece nici o maşină. Se spune că fabricile şi uzinele şi-au închis porţile. Prin pieţe, azi, nu s-a mai găsit nimic. Tarabele sînt deziluzionant de goale, nici un vînzător nu-şi mai strigă marfa. O nelinişte mută pluteşte-n aer.

– Ai ascultat la radio? întreabă cel căruia i se conferise atributul de doctor.

– Da, răspunde cealaltă umbră. Dar nu poţi pune preţ pe ce spun ăia. Vor să ne încurajeze, să nu dea ocazia panicii să se instaureze. Or, cînd se procedează aşa e cel mai catastrofal. Nici măcar străinătatea nu furnizează informaţii reale. Am prins Radio Moscova. Şi ăia încercau să muşamalizeze pe cît posibil. „Mici incidente ecologice"...

– Poate că, într-adevăr, s-a terminat. Poate că ăia de la Armată s-au descurcat. Cu tehnica şi tehnologia actuală...

– Nu. Nu cred. O victorie ar fi anunţat-o cu surle şi tobe, nu ratau ei ocazia să se bată cu pumnu-n piept.

De undeva, din întuneric, prinde să mugească o sirenă de fabrică. Apoi încă una. Peste oraşul asediat, corul sirenelor se înalţă ca de pe un vapor scufundîndu-se.

8 Muncitorii mobilizaţi de organizaţia sindicală aşteaptă grupaţi înaintea intrării în fabrică. Delegatul strigă prezenţa. Nu au răspuns convocării decît foarte puţini tovarăşi.

– Băieţi! ia cuvîntul tovarăşul director. Vă mulţumesc din suflet că aţi venit. Va trece pe aici şi o inspecţie de la Centrală, şi am fi căzut foarte prost dacă aţi fi lipsit şi dumneavoastră. Vă garantez, tuturor celor aflaţi de faţă, că vom aranja în aşa fel încît să vă luaţi fiecare cîte două recuperări pentru ziua de azi. Şi este inutil să vă mai asigur că toţi chiulangii vor fi sancţionaţi sever. Cei ce nu sînt aici, cu noi, vor avea absenţă nemotivată, care se trece în cartea de muncă şi se scade din vechime.

Directorul încearcă să fie volubil, dar oamenii rămîn ursuzi, cercetîndu-şi cu priviri critice armele improvizate la nimereală din bare, bastoane, ciocane şi alte piese grele. Gărzile patriotice fac grup separat, sub comanda tovarăşului Sofronie, îmbrăcat şi el în uniformă de căpitan de gărzi.

– Tovarăşilor din Gărzi, spune directorul, întocîndu-se spre Sofronie, li se vor înmîna cu semnătură cîte cinci gloanţe de război. Trăgătorii de elită vor primi cîte un întreg sector. Dar, tovarăşi, vă rugăm să nu risipiţi inutil muniţia. Precum ştiţi şi dumneavoastră, fiecare cartuş costă optzeci de lei şi şaptezeci şi cinci de bani.

– Da, spune tovarăşul Sofronie. Şi vă rugăm să păstraţi cartuşele trase. Răspundeţi pentru ele!

Directorul, cu ochii închişi, dă din cap aprobator.

Sofronie, trecînd printre rînduri, începe împărţirea muniţiei. Oamenii îl aşteaptă cu beretele în mîini. Sofronie aruncă în chipiu cele cinci tuburi aurite cu vîrf vineţiu, îşi bifează persoana în carneţel şi trece mai departe. În urma lui, cei ce au primit gloanţele îşi încarcă armele, făcîndu-le cu ocazia asta şi o ultimă revizie, dacă funcţionează uşor, dacă alunecă piesele componente, dacă au cătarea reglată şi aşa mai departe.

Din lungul străzii se aude un urlet.

– Vin, tovarăşe director! Vin! schiaună servil Ionescu de la Personal.

– Aud şi eu, Ionescule, că nu sînt surd! scrîşneşte directorul printre dinţi. Apoi tare, către salariaţi: Succes, copii! Sînt alături de voi!

Într-adevăr, tovarăşul director ţine şi el o armă în mînă.

Primii iepuri, mari cît cangurul, ţîşnesc în goană de la intersecţie. Văzînd oamenii strînşi în mijlocul străzii, virează în fugă, îndreptîndu-se către ei cu horcăieli şi chiţăieli sufocate, scrîşnind din boturile de care atîrnă spume însîngerate. Cîţiva trăgători cu nervii mai slabi, apasă pe trăgaci fără ordin, şi fiarele se dau tumba una cîte una. Directorul, cu arma fumegînd, strigă uşurat „Ura," şi prompt, cîteva voci neconvinse îi răspund „Ura", dar strigătele se sting imediat.

Sofronie spune tare, să fie auzit şi de cei de pe trotuarul celălalt, că, după terminarea muniţiei, cei ce se mai simt în stare să tragă, pot veni cu cartuşele trase să mai ia un set. Dar să fie pregătiţi, fiindcă muniţia nu se acordă decît nominal, pe baza buletinului şi legitimaţiei de servici vizată la zi. Tovarăşul Sofronie rămîne deci, mai departe, acolo, în mijlocul străzii, lîngă lăzile cu muniţii, în mîna dreaptă cu un carneţel şi un pix cu pastă de trei lei douăzeci şi cinci, cu stînga ţinîndu-şi arma de ţeavă în poziţia „la picior".

Cînd începe năvala propriu-zisă, surpriza e atît de mare încît cele două sau trei salve trase în plin rămîn fără nici un rezultat, fiindcă turma de iepuri nu încetineşte nici o clipă, năpustindu-se asupra muncitorilor al căror cordon se rupe sub presiunea fantastică a puhoiului de ghemuri întărîtate.

9 Vîrtejul îl prinsese pe mijlocul străzii. Se aflase în primul rînd, şi cînd cei din spate cedaseră, el avusese o clipă de ezitare. O singură clipă. Dar atît a fost suficient să rămînă singur, înconjurat de puhoiul năvălind.

Şi atunci, spaima i se transformă în furie. Simte pe limbă un gust iute, cum e cel al curentului electric, cînd încerci o baterie, dacă e încărcată.

Ochii i se aprind. Umerii se îndreaptă într-un gest mîndru. Ridică ranga cu amîndouă mîinile şi izbeşte. Sub oţelul greu, craniile rotunde se sparg, scrîşnind din oase, împroşcînd cu sînge.

Sîngele îi face sete. Izbeşte iar, şi observă cu uimire că ochii animalelor se strîng, clipesc în clipa supremă, trădînd din partea lor frică. Se tem, deci. Totuşi se tem.

Năvala se înpotmoleşte de el, îl ocoleşte, făcînd un pas în lături, scurgîndu-se prin dreapta şi prin stînga lui. Dar el, cuprins de o furie de nedescris, înaintează pas cu pas, asemeni biciului lui Dumnezeu, semănînd cu dărnicie Moartea.

Din cutele memoriei confuze, îi parvin nişte versuri, pe care le declamă printre icnete, cu glas mare, rotind mereu ranga să rupă, să-şi facă pîrtie, să ucidă.

...„Mai bine dracu te tocmească
La iepurii din lad păstor"...

Privit de sus, de la ferestre, strecoară în inimi o sămînţă de speranţă.

– Dumnezeu să te binecuvînteze, voinicule! îi strigă Florica, de la Magazia de Materiale, uitînd cu totul de şeful de secţie, aplecat şi el peste pervazul ferestrei, să vadă minunea.

Înaintînd din greu prin masa vie, îşi face loc cu maiul teribil de metal, recitînd în gura mare ca disperatul:

„Spun unii că-l văzu-n devalmă
Prin văi cu iepurescul trap
Încălecat, ca Statu-Palmă,
Pe jumăta de Iepur Şchiop!"

– Aşa, băiete! strigă şi tovarăşul Director. Trage-i tare! Pe luna asta eşti premiat, pe cuvîntul meu! Cum îl cheamă pe flăcău? întreabă, întorcîndu-se spre Ionescu, de la Personal.

– Nu ştiu exact, tovarăşe Director. E unul dintre noii angajaţi. O să mă uit în registru.

– Uită-te Ionescule, uită-te! spune tovarăşul Director, întorcîndu-se către fereastră.

În stradă, nebunul urlă acum, zîmbind cu gura pînă la urechi într-un rînjet strîmb, de-ţi dă fiori prin şira spinării cînd îl vezi:

„Dar n-o da dracul să-l întîmpini
Prin flăcăratele otrepuri
Or prin însîngerate cîmpini
Trecînd cu oastea lui de iepuri!" *)

În acest moment, ranga îi scapă din mîini, zburîndu-i peste umăr. Puhoiul mai întîrzie o secundă, ţinut parcă în loc de căutătura lui sîngeroasă, dar cînd, cu un urlet sălbatic, omul se repede, cu spume la gură, să izbească, să sfîşie, să muşte ca o fiară, animalele tabără pe el din toate părţile.

„Păcat că sîntem atît de puţini", îi trece prin minte.

Un trup îmblănit îl izbeşte puternic în umăr, trîntindu-l. Apucă, în învălmăşeală, două gîturi, şi izbindu-le capetele rotunde unul de celălalt, se împroşcă de creierii care-i ţîşnesc drept pe faţă. Durerea, ca un pumnal înfipt în spate, îl face să se zvîrcolească zdrobind cu pumnul, sfîrtecînd cu unghiile. Dar e deja acoperit de trupurile pufoase, ce sfîşie din el cu furie. „Păcat că sîntem atît de puţini", îi trece prin minte, în vreme ce glasul i se mai ridică o dată, peste chiţăitul şi fornăitul străzii năpădite:

„Mai bine dracu te tocmească...
La iepurii... din lad... păstor..."

După care se lasă tăcerea. Una cîte una sirenele amuţesc şi ele.

*) *Păstor la iepuri – Tudor George, din volumul „Ţara migrenelor".*

Gordon Van Gelder &
Editorii NYRSF

Oliver Stone şi Viitorul

sau

S-ar putea să greşesc

Nu! Nu am intenţia să deconstruiesc prima încercare de TV-cyberpunk, „Wild Palms", ci doar să vă zic că o apariţie din această mini-serie de patru părţi, m-a pus pe gânduri.

Co-producătorul show-ului, OLIVER STONE, (director de film la **JFK** şi **PLATOON**) apare pe ecran, printre personaje. Scurt. Un reporter îl întreabă ceva de genul „Oliver, cum te-ai simţit când teoria ta asupra asasinării lui JFK s-a dovedit corectă?".

În **Dave,** figura se repetă. **Dave** este un film făcut într-un stil Capra-contemporan despre o sosie Prezidenţială scoasă-n faţă când Preşedintele nu se simte bine. Dl Stone apare iar, scurt, dar de data asta el este cel care se adresează reporterului. Cu „poţi să mă crezi nebun, dar sunt convins că omul ce apare ca Preşedinte nu este adevăratul Preşedinte".

Spectatorii o tratează ca pe ceva nostim. Eu însă, văzând cele două scene la diferenţă de doar câteva săptămâni, am fost atras de faptul că în nici una dintre ele nu există vreo sugestie că dl Stone ar putea să **greşească**.

SF-ul i-a determinat pe oameni să creadă – cel puţin de vreo 50 de ani încoace – că principalul lui ţel este cel de prezicere a viitorului. Contribuţiile lui Hugo Gernsback la tehnologia radarului, faimoasa soluţie a lui Cleve Cartmill pentru fabricarea unei bombe atomice, postulatele lui A.C.Clarke referitoare la sateliţi sunt doar câteva dintre exemplele clasice citate atunci când cineva doreşte să discute rolul de prognosticant al SF-ului.

Ei, eu nu cred că domnul Stone încerca să prezică viitorul în vreuna din cele două scene. Dar o altă apariţie din **Dave** mi-a atras atenţia chiar din acest punct de vedere. După ce sosia începe să-şi joace rolul de Preşedinte participând la diverse evenimente mondene, într-o vizită la o fabrică de automobile, actorul--Preşedinte încearcă o pereche de mănuşi care controlau o pereche de braţe mecanice numite... „waldoes". (numite aşa după numele folosit pentru ele pentru prima dată, de Robert Heinlein, în „Waldo" n.t.) Eu zic că această scenă a fost o plecăciune conştientă a cineaştilor către un scriitor de SF, pe numele lui Robert Heinlein.

Şi pe drumul spre casă, am tot sucit pe toate părţile căile în care viitorul lui Heinlein i-a dat acestuia dreptate.

***KITTY** aproape să izbucnească precum o furtună când am sugerat că probabil autorii ale căror lucrări vor mai fi discutate şi piraterizate peste trei sau patru decade sunt autori netemători să lase timpul să le probeze predilecţiile.*

Bineînţeles, s-ar putea să mă înşel.

Şi după cum a zis un alt personaj din „Wild Palms", dacă mă înşel, sunt sigur că nu voi fi lăsat să uit.

Traducere şi adaptare
Dan POPESCU

„Suntem cu toţii de acord că noi, toţi, suntem interesaţi în ridicarea nivelului dezbaterilor din domeniul ficţiunii fantastice; SCIENCE FICTION-ul, FANTASY-ul, HORROR-ul, au o lungă tradiţie de slab-concepute, slab-executate, aiurite, condescendente texte nefolositoare trecând drept critică".

Dorind să schimbe această tradiţie, **THE NEW YORK REVIEW OF SCIENCE FICTION** apare de aproape şase ani, lună de lună, oferind cititorilor săi articole teoretice (cum n-am prea văzut pe la noi) recenzii, pastile şugubeţe dar cu iez amărui, liste de cărţi ce merită să fie citite (istorie, filosofie,astronomie, bucătărie, geologie, fizică, literatură main-stream, muzică, show, business... – în fond F & SF & H – iştii sunt şi ei tot oameni iar F & Sf & H-ul nu s-ar putea hrăni multă vreme doar din propria-i substanţă).

Staff-ul şi colaboratorii actuali sunt listaţi în reclama alăturată. Cititorii, cam o mie (că atâta este tirajul uzual

N.Y.R.S.F.

al revistei) nu sunt listaţi pentru că necunoscându-i pe toţi, nu vrem să facem discriminări publicând liste incomplete.

Se publică tot ceea ce este interesant, informat şi bine argumentat. Chiar dacă este contrar opiniei redactorului şef, Gordon Van Gelder, sau dacă „deranjează" pe altcineva din staff. „Critica ar fi murit cu milenii în urmă (ba chiar mai înainte, completăm noi) dacă fiecare ar fi fost de acord cu ceilalţi", scrie Gordon Van Gelder în editorialul numărului 64/decembrie 1993, continuând cu „Nici un alt comentariu la adresa N.Y.R.S.F. nu-mi este mai drag decât cel al lui Peter Nicholls din **Encyclopedia Of Science Fiction:** «există ceva iritant pentru toată lumea»"

Relaţii referitor la abonament şi publicitate în N.Y.R.S.F. la
Dan POPESCU tel. 093/615685
(SIGMA - Piatra Neamţ)

The New York Review of Science Fiction

FEATURES BY

Kathryn Cramer • John Crowley • Samuel R. Delany • Gwyneth Jones • Dave Langford
Ursula K. Le Guin • Brooks Landon • Debbie Notkin • Susan Palwick • Alexei and Cory Panshin
Frederik Pohl • Charles Platt • Jessica Amanda Salmonson • Joan Slonczewski • Brian Stableford

REVIEWS BY

Greg Cox • John G. Cramer • John M. Ford • Glenn Grant • David Lunde • Richard A. Lupoff
L. E. Modesitt, Jr. • Paul Preuss • William M. Schuyler, Jr. • Bruce Sterling
Delia Sherman • Jennifer K. Stevenson • Michael Swanwick

PLUS

Reading Lists by: **John Brunner • James Morrow • Dan Simmons • Lisa Tuttle • George Turner**

Staff: **Kathryn Cramer • Lloyd Currey • Shira Daemon • Samuel R. Delany • David G. Hartwell • Kevin G. Helfenbein • Kenneth L. Houghton • Donald G. Keller • Robert Killheffer • Gordon Van Gelder**

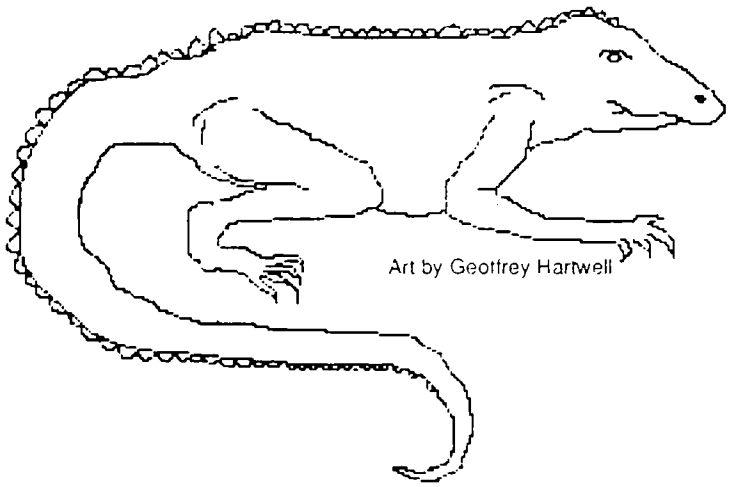

Criticism, Reviews, and the Unexpected

Please enter my subscription for one year of monthly issues of ***The New York Review of Science Fiction***.
I enclose $30.($34 Canada; $38 First Class; overseas, $42 (via Air Printed Matter). Back issues available.

Name:_____

Address:_____

Please make all checks, etc., payable to Dragon Press. P.O. Box 78, Pleasantville, NY 10570.

ZĂPADA

Nu cred că Georgie ar fi făcut rost vreodată de una pentru ea. Era, în acelaşi timp, ne-sentimentală şi prea puţin fascinată de moarte. Nu, primul ei soţ – un timp extrem de bogat şi (din descrierea lui Georgie) ciudat de plîngăreţ – o achiziţionase pentru ea. De fapt, bineînţeles, pentru el. El urma să fie beneficiarul. Numai că murise la scurt timp după ce fusese instalată. Dacă **instalată** este cuvîntul potrivit... După moartea lui, Georgie lichidase majoritatea afacerilor pe care le moştenise. La urma urmei, în căsătoria respectivă, banii îi plăcuseră cel mai mult; însă de Viespe nu se prea putea scăpa. Georgie o ignorase.

În realitate, obiectul era aproximativ de dimensiunile unei viespi mari, şi avea acelaşi zbor leneş şi nepăsător. Desigur, era un aparat de supraveghere. În felul aceia, numele i se potrivea cu adevărat: unul dintre acele cazuri de poezie accidentală, pricinuite, inconştient, de oameni. Oh, Moarte, unde ţi-este acul?

Georgie o ignorase, totuşi era greu de evitat; trebuia să fii destul de atent în jurul ei; o urmărea pe Georgie de la o distanţă variabilă, în funcţie de mişcările femeii şi de numărul celorlalte persoane din preajma ei, de intensificarea luminii şi tonul glasului. De asemenea, exista în permanenţă pericolul de-a o putea strivi în uşă, sau dobori cu o rachetă de tenis.

Costa o avere (socotind şi accesul, şi contractul de stocare şi întreţinere permanentă, toate achitate anticipat) şi, deşi nu era chiar fragilă, te făcea nervos.

Nu înregistra tot timpul. Trebuia să existe un anumit nivel de lumină. Pe întuneric, se oprea. Iar uneori se rătăcea. Odată, după ce n-o mai văzusem de multă vreme, am deschis uşa unui dulap şi a zburat afară, neschimbată. A pornit s-o caute pe Georgie, zumzăind încetişor. Cred că stătuse zile întregi închisă acolo.

În cele din urmă s-a oprit. Bănuiesc că, cu circuite atît de mici, controlînd aşa multe funcţii, se puteau defecta destule lucruri. A terminat-o, izbindu-se, mult timp, încetişor, de tavanul dormitorului, iarăşi şi iarăşi, aidoma unei muşte iarna. Apoi, într-o bună zi, menajera a măturat-o de sub birou, o coajă... Pînă atunci transmisese cel puţin opt mii de ore (opt mii reprezentau minimul garantat) din viaţa lui Georgie: zilele şi orele ei, venirile şi plecările, cuvintele şi gesturile, eul ei viu – totul înregistrat, ocupînd extrem de puţin spaţiu în Parc. După aceea, cînd sosea vremea, puteai merge acolo, în Parc, într-o după-amiază de duminică să zicem; şi în peisajul liniştit care te înconjura (aşa scria în prospect), găseai cămăruţa ei personală; atunci, în intimitate, prin intermediul miracolului sistemelor moderne de stocare şi redare ale informaţiilor, puteai avea acces la ea; la ea vie, aşa cum fusese în toate stările, niciodată schimbîndu-se sau îmbătrînind, mai proaspătă (după cum afirma prospectul) decît verdele memoriei.

@@@

Mă însurasem cu Georgie pentru banii ei, acelaşi motiv pentru care se măritase ea prima dată (măritişul care îi adusese contractul cu Parcul). Bănuiesc că m-a luat de soţ pentru felul cum arăt; dintotdeauna îi plăcuseră bărbaţii arătoşi. Eu doream să scriu. Îmi făcusem o socoteală, specifică mai degrabă femeilor, şi hotărîsem că o nevastă bogată mi-ar fi oferit libertatea de-a scrie, de-a „evolua". Socoteala respectivă se implinise în acelaşi mod ca pentru majoritatea femeilor care o fac. Am cărat o maşină de scris şi o valiză cu hîrtii de la Ibiza la Gstaand, la Bali şi Londra, am dactilografiat pe plăji şi am învăţat să schiez. Georgie mă plăcea în costum de schi.

Acum, cînd toată mîndreţea mea s-a dus, pot privi în urmă, zărindu-mă ca un taur tînăr şi înţelegînd că, într-un fel, am fost o raritate, un tip întîlnit des printre femei, mult mai rar printre bărbaţi, frumuseţea care nu-şi zăreşte propria frumuseţe, cel care ştie că afectează profund femeile, mai mult sau mai puţin instantaneu, însă nu cunoaşte cauza; crede că este ascultat şi înţeles, că i se întrevede sufletul, dar în realitate nu se zăresc decît ochii cu gene lungi şi încheietura puternică, masivă şi bronzată, răsucindu-se într-un gest atrăgător, strivind o ţigară. Confuz... Atunci cînd am înţeles de ce fusesem atîta timp apreciat, răsfăţat şi ascultat, de ce fusesem interesant, nu mai eram la fel de interesant ca la început. Şi, cam tot în aceeaşi vreme, mi-am dat seama că nu eram cîtuşi de puţin scriitor. Investiţia lui Georgie a încetat să-i pară tot atît de bună, iar calculele mele nu s-au mai împlinit; doar că pe atunci începusem, absolut neaşteptat, s-o iubesc pe Georgie, şi ea, la fel de neaşteptat, ajunsese să mă iubească şi să aibă nevoie de mine în aceeaşi măsură în care avea nevoie de toţi. Nu neam despărţit niciodată cu adevărat, deşi, cînd a murit, n-o mai văzusem de ani de zile. Îmi telefona, pe la patru dimineaţa, pentru că niciodată, în ciuda călătoriilor pe care le făcuse, nu pricepuse cu adevărat că lumea se roteşte, iar ora cocteilurilor umblă împreună cu ea. Era o femeie nebună, risipitoare şi fericită, fără pic de maliţiozitate sau ambiţie – uşor de amuzat şi uşor de plictisit, şi straniu de senină în ciuda ritmului febril pe care îl impunea. Totuşi se distra, iar eu mă distrasem alături de ea; acela îi era talentul şi destinul, nu întotdeauna unul uşor. Odată, într-un hotel din New York, privind ninsoarea prin fereastra imensă, îmi spusese: „Charlie, pe mine mă vor ucide distracţiile..."

Aşa se şi întîmplase. Schiind în Austria, fusese printre cei dintîi care avuseseră un leopard al zăpezilor, animale tăcute, avînd iuţeala şalupelor. Alfredo m-a sunat în California, să mă anunţe, însă datorită depărtării, accentului său, precum şi disperării de-a mă convinge că nu fusese vina lui, n-am priceput niciodată amănuntele. Eram însă soţul ei, ruda cea mai apropiată, moştenind puţinul rămas şi beneficiind şi de accesul în Parc. Din fericire, serviciile Parcului includeau transportul de la morga din Gstand şi instalarea ei în camera din reprezentanţa Parcului în California. Eu n-am avut absolut nimic de făcut, cu excepţia, semnării unor hîrtii şi predării lor, atunci cînd Georgie a fost adusă la Van Nuys. Reprezentantul Parcului a fost plin de solicitudine şi s-a asigurat că am înţeles cum puteam obţine accesul la Georgie, dar nu-l ascultam. Bănuiesc că nu sînt decît un copil al vremurilor mele. Tot ceea ce este legat de moarte, faptul în sine soarta rămăşiţelor şi situaţia celor rămaşi în viaţă şi confruntaţi cu ele, toate acestea mi se păreau groteşti, stînjenitoare, inutile. Iar orice avea legătură cu ele accentua grotescul şi inutilitatea. Cineva pe care l-am iubit a murit; lăsaţi-mă atunci să mă-mbrac în haine de clovn, să vorbesc de-a-ndoaselea, şi să cumpăr maşinării costisitoare ca să uit. M-am înapoiat în Los Angeles.

După ceva mai mult de un an, avocatul lui Georgie mi-a trimis conţinutul seifurilor ei: acţiuni şi alte chestii similare, precum şi o casetă micuţă din oţel, căptuşită cu catifea. Caseta conţinea o cheie, crestată adînc pe ambele feţe şi cu capul din plastic, asemănătoare cheii de contact de la un automobil de lux.

@@@

De ce am mers în Parc pentru prima dată? Mai întîi, pentru că uitasem... Primind cheia aceea, mă simţisem ca atunci cînd găseşti un teanc de fotografii vechi, pe care nu le-ai privit cînd erau de actualitate dar care, după ce s-au învechit, au ajuns să conţină trecutul,

Adrian Lascu - QUO VADIS? - DEBUT

deoarece n-au deţinut prezentul. Eram curios.

Înţelesesem că Parcul şi conceptul de acces nu reprezentau, mai mult ca sigur, decît o altă glumă crudă la adresa celor bogaţi, păstrînd iluzia că ei pot cumpăra ceea ce n-are preţ, aidoma modei criogenice de acum treizeci de ani. Cîndva, în Ibiza, Georgie şi cu mine cunoscusem o pereche de nemţi care aveau şi ei contract cu Parcul. Viespea lor se legăna pe deasupra, făcîndu-i extrem de auto-conştienţi – păreau că repetă în permanenţă spectacolul etern, stocat pentru urmaşii lor.Moartea devenise la ei stăpînă asupra vieţii, de parcă erau faraoni. Oare, se întrebase Georgie, lăsau Viespea să intre în dormitor? Sau prezenţa ei acolo îi stimula la eforturi şi mai mari, dovezi pentru cei încă nenăscuţi, ale iubirii lor nemuritoare şi a superbei vigori?

Nu, moartea nu trebuia înşelată în felul acesta, aşa cum se încercase cu piramidele şi cu slujbele de pomenire. N-aveam s-o găsesc pe Georgie salvată de la moarte. Deţinem însă opt mii de ore din viaţa ei, ore adevărate, stocate acolo cu mai multă grijă decît în memoria mea imperfectă; Georgie nu alungase Viespea din dormitorul ei, din dormitorul nostru, iar ea, care nu jucase niciodată vreun rol pentru cineva, nu s-ar fi putut gîndi la aşa ceva. Apoi, neîndoios, aş fi apărut şi eu, prins întîmplător de atenţia Viespii. Din acele mii de ore trebuiau să existe cîteva sute şi cu mine, iar eu începusem tocmai pe atunci să-mi pun întrebări în legătură cu persoana mea, cu ceva care trebuia înţeles, cu ceva despre care trebuiau strînse date, şi apoi cîntărite. Aveam treizeci şi opt de ani...

În vara aceea, am împrumutat un Permis de Acces pe Şosea (vechile Pas-uri din zilele acelea) de la un amic, judecător în provincie, şi am mers pe autostrada de pe coastă pînă la Parc, la capătul unui drum frumos pe faleză, singur deasupra oceanului. Din exterior, Parcul aducea cu un cimitir italian de ţară, curat şi liniştit, un zid scund din stuc, purtînd deasupra urne, printre chiparoşi, cu o intrare boltită. Pe poartă o plăcuţă din aramă: VĂ RUGĂM FOLOSIŢI CHEIA. Poarta nu se deschidea în mijlocul monumentelor funerare umbrite, ci pe un coridor care cobora lin. Zidul cimitirului era o iluzie, realitatea era subterană. Linişte, sau un fond sonor fără nume, gen Muzak; singurătate – fie că tehnicienii erau discreţi, fie că erau necesari. Într-adevăr, conceptul de acces se dovedi simplitatea în sine, cel puţin în utilizare. Pînă şi eu, un idiot în tehnologia informaticii, puteam afirma asta. Într-adevăr, Viespea era o chestie de geniu, însă ceea ce căpătam noi, boccitorii, era tot atît de banal cît şi filmele rulate acasă, sau scrisorile vechi legate teanc cu panglică.

Un display de lîngă intrare îmi arată pe care coridor s-o găsesc pe Georgie, şi cheia deschise uşa unei încăperi micuţe, unde existau: un monitor TV de mărime mijlocie, două scaune confortabile şi pereţi întunecaţi, cu tapet maro-ciocolatiu. Muzak dulce-trist... Georgie însăşi era, în mod clar, undeva în preajmă, în pereţi sau sub podea; în prospect nu dăduseră detalii asupra aspectului de capelă mortuară. Pe panoul de comandă al monitorului exista o fantă pentru cheia mea şi două taste: ACCES şi RESET.

M-am aşezat, simţindu-mă stînjenit şi de asemenea puţin speriat, mai mult tulburat decît domolit de mobilierul în mod deliberat neutru şi aparatajul sobru. Mi-am închipuit în jurul meu, în josul altor coridoare, în alte cămăruţe, alte persoane reunindu-se cu morţii lor, aşa cum aveam să fac şi eu; mi-am închipuit că morţii le şopteau înapoia curgerii lui Muzak; că ei plîngeau, văzînd şi auzind, aşa cum, poate, urma s-o fac şi eu, dar n-am auzit nimic. Am răsucit cheia în fantă şi ecranul s-a aprins. Lumina slabă a pălit şi mai mult, iar Muzak a încetat. Am apăsat pe ACCES, în mod evident, pasul următor. Fără îndoială, toate procedurile acelea îmi fuseseră explicate, cu multă vreme în urmă, la docul unde o descărcaseră pe Georgie în sicriul ei din aluminiu, dar eu nu ascultasem. Iar pe ecran, ea se întoarse să privească – însă nu la mine, deşi am tresărit şi mi-am oprit răsuflarea – la Viespea ce o fixa. Era în mijlocul unei fraze, în mijlocul unui gest. Unde? Cînd? „Sau s-o pună pe o carte cu ceilalţi.", rosti ea întorcîndu-se. Altcineva vorbi, Georgie răspunse şi se ridică, cu Viespea rotindu-se şi deplasîndu-se alandala, aidoma unui amator cu o cameră video. O cameră albă, razele soarelui, fotolii din pai. Ibiza... Georgie purta o bluză din bumbac, descheiată; luă de pe masă o loţiune, îşi turnă în palmă şi începu să-şi frece pieptul acoperit de pistrui. Conversaţia, lipsită de sens, despre pusul pe o carte, continuă apoi se sfîrşi. Am privit odaia, întrebîndu-mă în ce an, în ce anotimp, nimerisem. Georgie îşi scoase bluza – sînii ei mici şi rotunzi, terminaţi prin sfîrcuri mari, de fetiţă, sînii feciorelnici pe care continua să-i aibă la patruzeci de ani se legănară uşor. Ieşi pe balcon, cu Viespea urmînd-o, orbită de soare, reglîndu-se rapid. „Dacă vrei aşa", vorbi cineva. Apoi cel care vorbise traversă ecranul, o umbră în mişcare, arămie, dezbrăcată. Eram eu. Georgie spuse: „Ascultă, colibrii...".

Îi privea, absorbită, şi Viespea se apropia de părul ei blond şi scurt, fascinată la rîndul ei, iar eu am privit-o privind. Se întoarse, rezemîndu-şi coatele de balustradă. Nu-mi puteam aminti ziua aceea. Cum aş fi putut? Una dintre sute, mii... Georgie privi ecranul strălucitor, cu expresia ei de somnambulă, buzele întredeschise, şi mîngîindu-şi absentă sînul cu palma unsuroasă. Colibriul era o scînteiere multicoloră printre flori.

Fără să-mi dau seama cu adevărat ce fac – brusc m-am simţit flămînd, doream trecutul şi nu doar atît – am atins tasta RESET. Balconul din Ibiza dispăru, ecranul luci pustiu. Am apăsat ACCES.

La început, beznă, un murmur; după aceea o spinare întunecată se îndepărtă de ochiul Viespei şi apăru imaginea vagă a unor siluete. Trecere. Alte persoane, sau aceleaşi, o petrecere? Trecere. Aparent, Viespea pornea şi se oprea în funcţie de intensitatea luminii, indiferent ce se petrecea acolo. Georgie într-o rochie neagră aprinzînd o ţigară: flacăra de moment a brichetei cuiva. „Mulţumesc." Trecere. Foaierul, sau recepţia unui hotel. Parisul? Viespea se deplasa, cotind brusc, căutînd-o printre cei care intrau şi ieşeau; nu putea realiza un film, stabilind cadre, secvenţe – o putea numai urmări, atentă, pe Georgie, precum un soţ gelos, fără să vadă nimic altceva. Era frustrant. Am apăsat RESET. ACCES. Georgie spălîndu-se pe dinţi, undeva, cîndva...

După încă unul sau două din aceste salturi teribile, am înţeles. Accesul era întîmplător. N-aveai cum rechema un an anume, o zi, o scenă... Parcul nu asigurase nici un fel de program; cele opt mii de ore nu erau deloc un pachet de cărţi de joc amestecate. Crezusem, fără să speculez, că aveau să înceapă de la momentul iniţial, continuînd pînă ajungeau la sfîrşit. De ce nu se întîmpla aşa?

Am mai înţeles ceva. Dacă accesul era într-adevăr întîmplător, dacă realmente nu aveam nici un fel de control, atunci scenele văzute erau, practic, pierdute pe vecie. Aveam şansa de opt mii la unu (mai mult? mai puţin? nu mă pricep la probabilităţi) să le mai revăd vreodată, apăsînd tasta aceea. Am simţit fiorul pierderii după-amiezii din Ibiza. Acum era dusă de două ori. Am rămas în faţa ecranului gol, temîndu-mă să mai ating ACCES, temîndu-mă de ceea ce urma să pierd.

Am oprit aparatul (în cameră, intensitatea luminii spori, Muzak reîncepu lin) şi am ieşit pe coridor, revenind la displayul de la intrare. Lentă şi verzuie, lista numelor se derula precum plecările avioanelor de pe un aeroport. Multe nume erau lipsite de numerele de cod, indicînd poate că nu se aflau încă înăuntru, doar aşteptau. La litera D, trei persoane şi DIRECTOR – ascuns printre ele, de parcă ar fi fost un alt mort. Numărul unei camere. Am pornit s-o caut, şi am intrat. Directorul semăna mai degrabă cu un temnicer, sau cu un paznic de noapte, genul semi-pensionat întîlnit de obicei îngrijind locuri puţin vizitate. Purta un halat cafeniu, asemănător rasei de călugăr, şi-şi prepara cafeaua într-un colţ al biroului său micuţ, unde

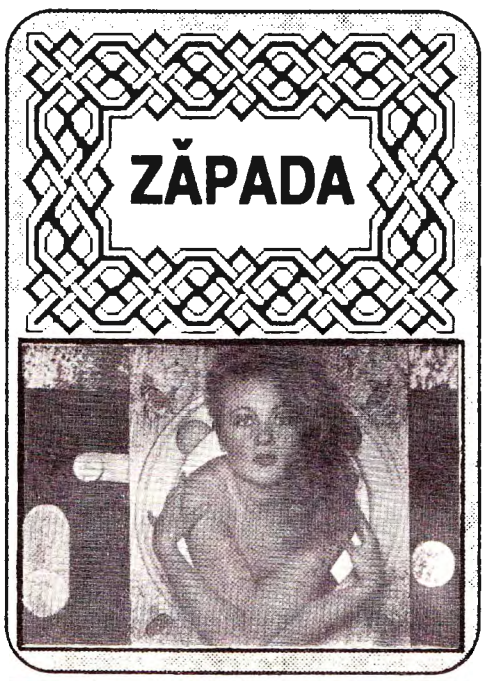

JOHN OROWLEY

ZĂPADA

nu păreau că se rezolvă prea multe probleme. Cînd am intrat, a ridicat privirea, tresărind, surprins asupra faptului.

– Scuzați, am rostit, dar nu cred că înțeleg corect sistemul.

– O problemă? tăcu el. N-ar trebui să existe nici un fel de problemă. Mă privea, puțin timid și cu ochii larg deschiși, sperînd să nu fie chemat pentru ceva dificil. Aparatura funcționează?

– Nu știu, am răspuns. Nu mi se pare... Am descris ceea ce credeam că înțelesesem despre conceptul de acces al Parcului: Nu poate fi bine, nu? Accesul este absolut aleator.

A încuviințat, cu ochii la fel de uimiți, foarte atent.

– Nu-i așa? am insistat.

– Ce anume?

– Accesul aleator...

– Ah, da! Sigur că da. Dacă totul funcționează corect.

Pentru un moment n-am știut ce să spun și l-am privit, încuviințînd din cap, liniștitor.

– De ce? am întrebat. Adică, de ce nu există nici un fel de modalitate de-a... de-a organiza, de-a avea un gen de acces organizat la material? Începusem să încerc senzația aceea de stupiditate grotescă în prezența morții, de parcă ne certam pentru bunurile lui Georgie: Mi se pare o prostie, dacă-mi scuzați expresia.

– Ah, nu, ah, nu, s-a precipitat bărbatul. Ați citit prospectul? Ați citit tot prospectul?

– Păi, să fiu cinstit...

– Totul e așa cum se descrie. Asta-i absolut sigur. Dacă există altă problemă...

– Îmi permiteți să iau loc? am zîmbit. Părea atît de speriat de mine și de plîngerea mea, de mine ca rudă îndoliată, poate înnebunit de durere și incapabil de-a sesiza limitele simple ale responsabilității lui față de mine, încît avea nevoie să se auto-consoleze. Sînt convins că totul e perfect, am continuat. Pur și simplu, cred că nu înțeleg. Chestiile astea mă cam depășesc...

– Sigur... Sigur... Sigur... A abandonat cu regret pregătitul cafelei și s-a așezat înapoia biroului, încrucișîndu-și degetele. Oamenii obțin o mulțime de satisfacții din accesul de aici, a spus el, un confort, dacă privesc lucrurile așa cum trebuie.

A încercat să zîmbească. M-am întrebat ce recomandări fusese nevoit să prezinte pentru a fi angajat în funcția aceasta.

– Problema aleatorului... De fapt, totul este în prospect. Există un aspect legal... nu sînteți avocat, nu? nu, nu, sigur, nu vă supărați... Vedeți... materialul de aici nu este pentru nimic... cu excepția... da, cu excepția comuniunii. Să presupunem însă că ar fi fost programat pentru o căutare precisă. Să presupunem că ar fi existat o problemă în legătură cu taxa financiară, sau moștenitori, lucruri din astea... Atunci am fi fost asaltați de somații, procuri... s-ar fi distrus complet conceptul de memorial.

Într-adevăr, nu mă gîndisem la așa ceva. Aleatorul inclus în echipament oprea o scotocire sistematică a vieților trecute. Și, fără îndoială, înlătura posibilitatea ca Parcul să intre în rîndul martorilor, și la capătul neplăcut al unei serii de procese.

– Ar trebui să privești toate cele opt mii de ore, am spus, și chiar dacă găsești ceea ce cauți, n-ai cum relua scena respectivă. Ar trece...

Ar fi alunecat în trecutul aleator chiar în vreme ce o priveai, așa cum se întîmplase cu după-amiaza din Ibiza, sau petrecerea din Paris... Pierdută... Bărbatul a surîs și a încuviințat. Eu am surîs și am încuviințat.

– Să vă spun ceva, a comentat el. Nu se prevăzuse așa ceva. Aleatorul... A fost un efect secundar, datorat procesului de stocare. O chestiune de șansă... Zîmbetul i-a dispărut și sprîncenele i s-au adunat serioase: Știți, aici stocăm la nivel molecular. Sîntem nevoiți să operăm la această scară, datorită problemelor de spațiu. Mă refer la cele opt mii de ore garantate... Dacă le-am fi înregistrat pe bandă video, sau prin alt mijloc convențional, cît spațiu ar fi ocupat? Mai ales dacă acest concept de acces ar fi devenit popular? Foarte mult... De aceea, am ales moleculele și rutele infinite. De mărimea unghiei de la degetul mare. Totul e descris în prospect.

M-a privit ciudat. Am încercat brusc senzația că eram fraierit, prostit; bărbatul dinaintea mea nu era un expert, un tehnician, era un șarlatan sau poate un nebun, interpretînd rolul unui director dar fără să aparțină locului acela. Mi-am simțit părul zbîrlindu-se pe ceafă, apoi m-am relaxat.

– Deci, aleatorul..., vorbea el. A fost un efect datorat reducerii la scară moleculară. Mișcarea browniană... Anulînd pentru o microsecundă derularea permanentă, obții o rearanjare la nivel molecular. Nu noi impunem întîmplarea. Moleculele o fac pentru noi.

Despre mișcarea browniană îmi aminteam vag, de la cursul de fizică. O mișcare aleatoare a moleculelor, spunea profesorul; are o exprimare matematică. Asemănătoare cu deplasarea firicelelor de praf ce plutesc într-o rază de soare, cu vîrtejul fulgilor de nea într-un press-papier de sticlă, conținînd o căsuță peste care ninge.

– Înțeleg, am zis. Cred că înțeleg...

– Mai există și alte probleme? Întrebase cu tonul celui care știa că, într-adevăr, s-ar fi putut să mai existe o problemă, cunoscută lui, dar spera că eu n-o știam. Ați priceput sistemul: cheia, două taste: ACCES, RESET...

– Înțeleg, ah, repetat. Acum, înțeleg.

– Comuniunea, a spus el, ridicîndu-se ușurat, convins că aveam să plec. Este normal... Durează un timp pînă vă familiarizați cu senzația comuniunii.

– Da, am încuviințat. Durează...

Nu aveam să aflu răspunsul la întrebarea care o pusesem, indiferent care ar fi fost el. Deci, Viespea nu fusese perfectă în stocare, nu... nu mai bună decît sufletul meu cel tînăr. Ochiul ei minuscul scăpase zile și săptămîni. Nu văzuse bine, iar ceea ce văzuse nu mai putea distinge – ceea ce putea fi uitat cu ușurință, de lucrurile de neuitat – mai bine decît propriul meu ochi. De fapt, nici mai bine, nici mai rău... la fel.

Totuși... totuși... ea se sculase în Ibiza, își masase sînii cu loțiune și-mi vorbise: „Ascultă, colibrii..." Eu uitasem, însă Viespea nu; și avusesem din nou ceea ce nu știam că pierdusem, ceea ce nu știam că era prețios.

Cînd am părăsit Parcul, oceanul de mătase spumega în jurul stîncilor.

Îmi petrecusem viața așteptînd ceva, fără să știu ce anume, fără măcar să știu că așteptam. Trecîndu-mi timpul... Continuam să aștept. Însă lucrul pe care-l așteptasem se petrecuse deja, și

trecuse.

Se scurseseră aproape doi ani de la moartea lui Georgie; doi ani pînă cînd, pentru prima şi ultima dată, am plîns pentru ea – pentru ea şi pentru mine.

@@@

Bineînţeles, am revenit în Parc. După multă muncă şi mulţi dolari strecuraţi acolo unde trebuia, am obţinut un PAS personal. Aveam timp de pierdut, precum mulţi alţii pe vremea aceea, şi deseori, în după-amieze pustii (niciodată duminica), ieşeam pe autostrada peticită şi năpădită de buruieni şi porneam în susul coas-tei. Parcul era permanent deschis. Mă familiarizasem cu ideea comuniunii.

Acum, după cîteva sute de ore petrecute acolo, sub pămînt, acum, cînd am încetat de multă vreme să trec prin uşa aceea (cred că am pierdut cheia; oricum, nu ştiu s-o caut), ştiu că singurătatea în care mă simţeam afundîndu-mă era reală. Ceilalţi care priveau în jurul meu, simţiţi de mine în alte cămăruţe, existau în cea mai mare parte în imaginaţia mea. Rareori mai era cineva pe acolo.

Cavourile erau tot atît de ignorate pe cît sînt, de obicei, oricare alte cavouri, de oriunde. Fie că celor vii nu le păsa să-i slujească prea mult pe cei morţi – de fapt, cînd le-a păsat vreodată? – fie că aceia care, plini de speranţe, încheiaseră contractul descoperiseră hiba conceptului de acces – aşa cum, în cele din urmă, o descoperisem şi eu.

ACCES, şi ea îşi scoate, una cîte una, rochiile din dulap şi le pune pe ea, studiază efectul într-o oglindă înaltă, apoi le aşează la loc. Se strîmbă, ceea ce nu făcea decît atunci cînd privea în oglindă, figuri făcute numai pentru ea, ceea ce nu-i prea semăna. Oglinda Georgie.

RESET.

ACCES. Printr-o coincidenţă bizară, aici priveşte în altă oglindă. Cred că Viespea poate fi derutată de oglinzi. Se întoarce, Viespea se reglează; cineva doarme, printre aşternuturile unui pat dublu de hotel, e dimineaţă, un cărucior cu rotile de la room-service. Ah... Algonquin, eu... Iarna... Dincolo de ferestrele înalte, ninge. Georgie scotoceşte prin poşetă, scoate un flacon mititel, înghite o pastilă, bea cafea, ţinînd ceaşca de corp, nu de toartă. Mă foiesc, arătîndu-mi părul zburlit. Conversaţie... neinteligibilă. O încăpere cenuşie, lumina alburie a zăpezii, culori descompuse. Oare acum (m-am gîndit, privindu-se) mă voi întinde spre ea? Oare în următorul ceas o voi avea, sau ea pe mine, trăgînd în lături cearşafurile, descheindu-şi pijamaua albă? Georgie intră în baie şi închide uşa. Viespea priveşte exclusă, transmiţînd prosteşte imaginea uşii.

RESET, în cele din urmă.

Dar dacă (m-am întrebat) aş fi fost răbdător, dacă aş fi privit, aşteptînd?

Timpul, se dovedeşte, durează un timp de care nu eşti conştient. Risipa, risipa de secvenţe nu este un sport popular. Chiar dacă te poţi amuza, stînd şi privind în gol, gustînd întreaga ta fiinţă vreme de o după-amiază, nu este nimic amuzant în a revedea scenele respective. Aşteptarea e chinuitoare. De cîte ori, în cinci ani, în opt mii de ore de lumină a zilei, sau a lămpilor, ne-am putut iubi, cît timp l-am petrecut făcînd dragoste? O sută de ore, două sute? Şansele de-a nimeri peste o asemenea scenă erau reduse; pe cele mai multe le învăluia întunericul, iar celelalte se pierdeau printre nenumăratele ore petrecute prin magazine, citind, în avioane şi în maşini, adormită, singură. Nici o speranţă...

ACCES. Georgie a aprins veioza de pe noptieră. Singură. Caută printre şerveţelele de hîrtie şi revistele de pe noptieră, găseşte un ceas, îl priveşte buimacă, îl întoarce cu susul în jos, priveşte iarăşi, îl aşează la loc. Frig. Se ghemuieşte sub pătură, căscînd, privind în gol, după aceea întinde mîna spre telefon, însă rămîne cu ea pe receptor, gîndindu-se. Gîndindu-se la ora 4 dimineaţa. Îşi retrage mîna, se înfioară precum un copil în somn şi stinge lumina. Peste o clipă este dimineaţă, zorile; Viespea a dormit şi ea. Georgie doarme profund, fără să se clintească; de sub pătură apar numai vîrfurile cîrlionţilor blonzi – fără îndoială, va dormi aşa cîteva ore, privită cu mai multă atenţie şi mult mai fix decît ar fi putut-o face orice iscoadă.

RESET.

ACCES.

– Nu se aude la fel de bine ca la început, i-am spus directorului. Şi contrastul e mai puţin definit.

– Ah, da, a încuviinţat el. Este explicat în prospect. Am fost nevoiţi să explicăm în detaliu... poate fi într-adevăr o problemă.

– Nu-i vorba numai de monitorul meu? Credeam că de vină era doar monitorul...

– Nu, nu... nu-i adevărat, nu.

Mi-a întins o cafea. De-a lungul timpului, devenisem prieteni. Cred că, deşi îi era teamă de mine, se bucura de apariţiile mele răzleţe; cel puţin unul dintre cei vii intra acolo, măcar unul folosea serviciul respectiv.

– Poate să apară o **uşoară** degradare.

– Totul pare să devină cenuşiu.

S-a încruntat preocupat.

– Hm-hm... hm-hm... vezi tu, la nivelul molecular la care ne aflăm noi **există** o degradare. Chestiunea-i de domeniul fizicii. Caracterul aleator se manifestă în cadrul aceleiaşi scene. De aceea pierzi... de fapt, nu pierzi nici o clipă din ce ai avut, dar se pierde puţină rezoluţie... Puţină culoare... O să se restabilească.

– Sigur?

– Noi aşa credem. Bineînţeles că se restabileşte, să fii sigur. Noi **prezicem** aşa ceva.

– Dar nu ştiţi...

– Da, da... păi, vezi... sîntem de puţină vreme în branşa asta. Conceptul este nou. Există şi lucruri pe care nu le putem şti.

Continua să mă privească, dar, în acelaşi timp, părea că mă uitase. Obosise... În ultima vreme, aveam impresia că el însuşi se decolorase, îmbătrînise, îşi pierduse rezoluţia.

– S-ar putea să începă să-ţi apară un fel de fulgi în imagine, a rostit încet.

ACCES. RESET. ACCES.

O piaţă cenuşie, pavată cu dale dispuse în zigzag, palmieri cenuşii, foşnind. Georgie îşi ridică gulerul paltonului, mijind ochii înaintea vîntului aspru. Cumpără reviste de la un chioşc: **Vogue, Harper's, La Moda.** „Frig". Îi spune vînzătoarei. **Frio.** Tînărul care eram o apucă de braţ; se plimbă pe plajă, pustie şi acoperită de alge purtate de oceanul murdar. Iarna în Ibiza. Vorbim, dar Viespea nu poate auzi, zgomotul talazurilor o derutează; pare plictisită de misiunea ei şi întîrzie în urma noastră.

RESET.

ACCES. Algonquin, extrem de familiar, dimineaţă, iarnă. Georgie se întoarce de la fereastra troienită, eu sînt în pat şi, pentru o clipă, privind scena, m-am simţit suspendat între două oglinzi, reflectînd la infinit. Am mai văzut asta; am trăit-o cîndva şi mi-am amintit-o odată, mi-am reamintit amintirea, şi iat-o din nou, deşi s-ar putea să nu fie altceva decît o altă dimineaţă, o dimineaţă identică. Dar nu; Georgie se întoarce de la fereastră, scoate flaconul cu pilule, apucă ceaşca de cafea, ţinînd-o de corp; am mai văzut momentul acesta, cu cîteva luni, sau săptămîni în urmă, aici, în odaia aceasta. Am nimerit de două ori peste aceeaşi scenă.

Care este probabilitatea, m-am întrebat care sînt şansele de-a regăsi aceleaşi minute, aceste minute?

Mă foiam în aşternut.

M-am aplecat înainte să aud, de data asta, ce aveam să spun semăna cu „oricum, distracţie", sau ceva asemănător.

„Distracţii", repetă ea rîzînd spart, sunetul hodorogit aidoma clănţănitului unei fantome. „Charlie, într-o bună zi mă vor ucide distracţiile".

Înghite pilula. Viespea o urmăreşte pînă la baie şi se întrerupe.

„De ce mă aflu aici?" m-am întrebat, iar inima îmi bătea rar şi puternic. „Ce caut aici? Ce anume?"

RESET.

ACCES.

Străzi argintate de gheaţă, New York, Fifth Avenue. Coboară dintr-un taxi, strigînd spre interiorul întunecat: „Să nu mai ţipi la mine!", răcneşte la cineva; mama ei pe care n-am întîlnit-o niciodată, o zmeoaică. Iese şi se grăbeşte cu sacoşele pe strada lunecoasă, cu Viespea lîngă umărul ei. Puteam întinde mîna şi să-i ating braţul, făcînd-o să se întoarcă şi să mă urmeze. Mergînd, pierzîndu-se în amestecul incolor de oameni şi automobile, imposibil de distins în imaginea neclară, plină de fulgi.

@@@

Ceva era în neregulă.

Georgie detesta iarna, fugea de ea, de cele mai multe ori cînd eram împreună; de la începutul anului începea să tînjească după soarele plecat altundeva; Austria era perfectă pentru cîteva săptămîni, sătuleţele ca nişte jucării şi zăpada ca zahărul, şi scînteietoare, schiorii zvelţi nu reprezentau iarna de care se temea ea, deşi, chiar în cabanele cu foc adevărat, era greu s-o dezbraci fără să i se facă pielea de găină şi să se înfioare de curenţi numai de ea simţiţi. Iarna eram casti. Aşa încît, Georgie fugea: Antigua, Bali şi două luni în Ibiza, cînd înfloreau migdalii. Toată iarna era o permanentă primăvară, falsă şi lipsită de arome.

Cît de des putuse ninge atunci cînd o înregistrase Viespea?

Nu prea mult; ocazii numărabile, ocazii pe care le-aş fi putut număra şi eu, dacă aş fi reuşit să-mi amintesc aşa cum îşi amintea Viespea. Nu prea des. Nu întotdeauna...

– Am o problemă, i-am spus directorului.

– A atins maximul, nu? Chestia cu rezoluţia...

– De fapt... este şi mai prost.

Stătea îndărătul biroului, cu braţele desfăcute larg pe spătarul scaunului, iar obrajii aveau o roşeaţă nelalocul ei, aidoma unui machiaj prost... Băuse...

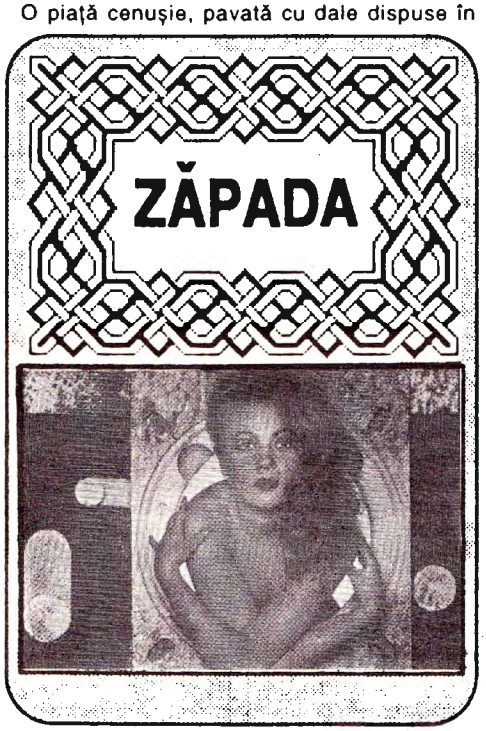

– N-a ajuns la maxim? repetă el.

– Nu asta-i problema. Este vorba de acces... Nu-i aleator, aşa cum spuneai.

– Nivelul molecular... O chestie de fizică...

– N-ai înţeles. Nu devine tot mai aleator, dimpotrivă... Este selectiv, Încremeneşte.

– Nu, nu, nu, protestă visător directorul. Accesul e întîmplător. Viaţa nu-i numai vară şi ris, ştii... În orice viaţă trebuie să plouă.

M-am bîlbîit, încercînd să explic:

– Dar, dar...

– Ştii, continuă el, m-am gîndit să plec de aici. Deschide un sertar al biroului; sună a gol. Îl privi fix cîteva clipe, apoi îl închise: A fost bine în Parc, dar cu asta nu mă pot obişnui. Ştii, a fost... ziceai că ai un serviciu... Eh... la dracu', tu te-ai distrat, nu? ce-ţi pasă?

Era nebun. Pentru o clipă, i-am auzit pe morţii din jur; am simţit pe limbă aerul stătut al subteranei.

– Îmi amintesc, făcu bărbatul, lăsîndu-se pe spate în scaun şi privind în gol, cînd am intrat în acces, cu mulţi ani în urmă. Pe atunci nu-i spuneau aşa... Eu lucram la arhiva unei case de filme. Era în pragul falimentului, aşa cum s-a întîmplat cu toate, aşa cum o să se întîmple şi cu locul ăsta, n-ar trebui s-o zic, da' te faci şi tu că n-auzi. Oricum, era un depozit mare, cu kilometri de rafturi din oţel, pline cu cutii de bobine, cutii cu bobine de pelicule vechi din plastic, ştii? Tot felul de filme... Şi tipii din cinematografie dacă voiau scene vechi despre trecut, mă sunau şi-mi spuneau ce doreau să găsesc, una, sau alta. Aveam totul, orice fel de scenă, da' ştii ce era cel mai greu de găsit? Scene banale din viaţa de zi cu zi. Adică oameni trăindu-şi viaţile, făcînd lucruri obişnuite. Da' ştii ce aveam? Discursuri. Fel de fel de discursuri ţinute de fel de fel de indivizi. Preşedinţi, mă rog... Dacă voiai, aveai ore întregi de discursuri, da' nu cu oameni cu... asta... cum îi zice? ah, spălînd haine, stînd într-un parc...

– Poate că de vină-i recepţia, am spus. Cine ştie...

Mă privi îndelung, de parcă abia sosisem.

– Oricum, vorbi în cele din urmă, uitîndu-se din nou în altă parte, am stat o vreme acolo, învăţînd toate şmecheriile. Producătorii sunau şi-mi ziceau: „Fă-mi rost de asta... fă-mi rost de aia." Unul din ei făcea un film, ceva despre trecut, şi voia scene vechi, da' **vechi**, cu oameni de pe vremuri, care să fie din timpul verii; distrîndu-se; mîncînd îngheţată; înotînd în costume de baie; plimbîndu-se cu automobile decapotabile. Vechi de vreo cincizeci de ani... De optzeci de ani...

Deschise sertarul gol, găsi o scobitoare şi începu s-o folosească.

– Am căutat prin peliculele vechi. Discursuri... Discursuri peste discursuri... Ici-colo dădeam peste cîte o scenă – oameni pe stradă, haine de blană, vitrine, circulaţie... Bătrîni, adică pe atunci erau tineri, dar oameni din trecut; aveau genul ăla de chipuri chinuite, pe care ajungi să le recunoşti. Puţin cam triste... Pe străzile oraşelor, grăbindu-se, ţinîndu-şi pălăriile. În film, oraşele erau întunecate pe-atunci; automobile negre, melonuri negre... Piatră. Nu era ceea ce voia tipul. I-am găsit şi scene de vară, scene pline de culori, dar erau toate recente... El le voia din trecut. Am mai căutat. Am căutat mai departe. Mult. Cu cît ajungeam mai în trecut, cu atît mă întîlneam cu mai multe chipuri chinuite, automobile negre şi străzi negre de piatră. Iarnă şi zăpadă... În trecut nu mai există vară.

Se ridică încet şi grav, şi scoase o sticlă cafenie şi două ceşcuţe pentru cafea.

– Aşa încît de vină nu-i recepţia ta, urmă el. Presupun că la pelicule durează mai mult, dar e o chestie de fizică. Totul e-n fizică. Pentru cei care ştiu, un cuvînt este suficient.

Coniacul era tare, un distilat rece al soarelui din trecut. Voiam să plec, să ies, să nu mai privesc îndărăt. Nu doream să rămîn şi să privesc pînă cînd nu mai exista decît zăpadă.

– De-aia plec, sfîrşi directorul.Lasă-i pe morţi să îngroape morţii.

@@@

Nu m-am mai întors. Nu m-am înapoiat niciodată, deşi şoselele s-au redeschis, iar Parcul nu este departe de oraşul în care m-am statornicit. Statornicit: ăsta-i cuvîntul exact. Într-un fel îţi restabileşte echilibrul, ba chiar şi veselia, într-un mod mai ciudat, să ajungi să ştii, fără nici un regret, că lucrul cel mai bun care ţi se va întîmpla în viaţă s-a petrecut deja. Iar eu am mai rămas încă cu ceva vară.

Cred că există două tipuri de memorie, şi numai unele dintre ele se degradează pe măsură ce îmbătrîneşti; acela unde, printr-un efort de voinţă, îţi poţi aminti prima ta maşină, sau seria buletinului, sau numele şi chipul profesorului de fizică din liceu – un domn Holm, într-un costum gri, un individ bărbos, uscăţiv, de vreo treizeci de ani. Celălalt tip nu se degradează; ba dimpotrivă, devine mai profund. Genul „somnambulic", genul în care pătrunzi ca în încăperi cu uşi secrete pentru ca, brusc, să descoperi că nu stai pe veranda casei, ci într-o sală de clasă. La început nu-ţi poţi da seama unde, sau cînd, şi un bărbat cu barbă, zîmbitor, se joacă în mînă cu un presse-papier din sticlă, conţinînd o căsuţă peste care ninge.

Nu mai există nici un acces la Georgie, totuşi, din cînd în cînd, pe neaşteptate, cînd stau pe verandă, sau împing căruciorul cu tîrguieli, sau mă aplec peste chiuvetă, o amintire de tipul acela mă va vizita, clară şi surprinzătoare, precum pocnetul degetelor unui hipnotizor.

Sau aidoma senzaţiei acelea stranii pe care o încerci uneori cînd, pe punctul de-a adormi, îţi auzi numele, pronunţat încet dar discret de cineva care nu este acolo.

traducerea: **Mihai-Dan PAVELESCU**

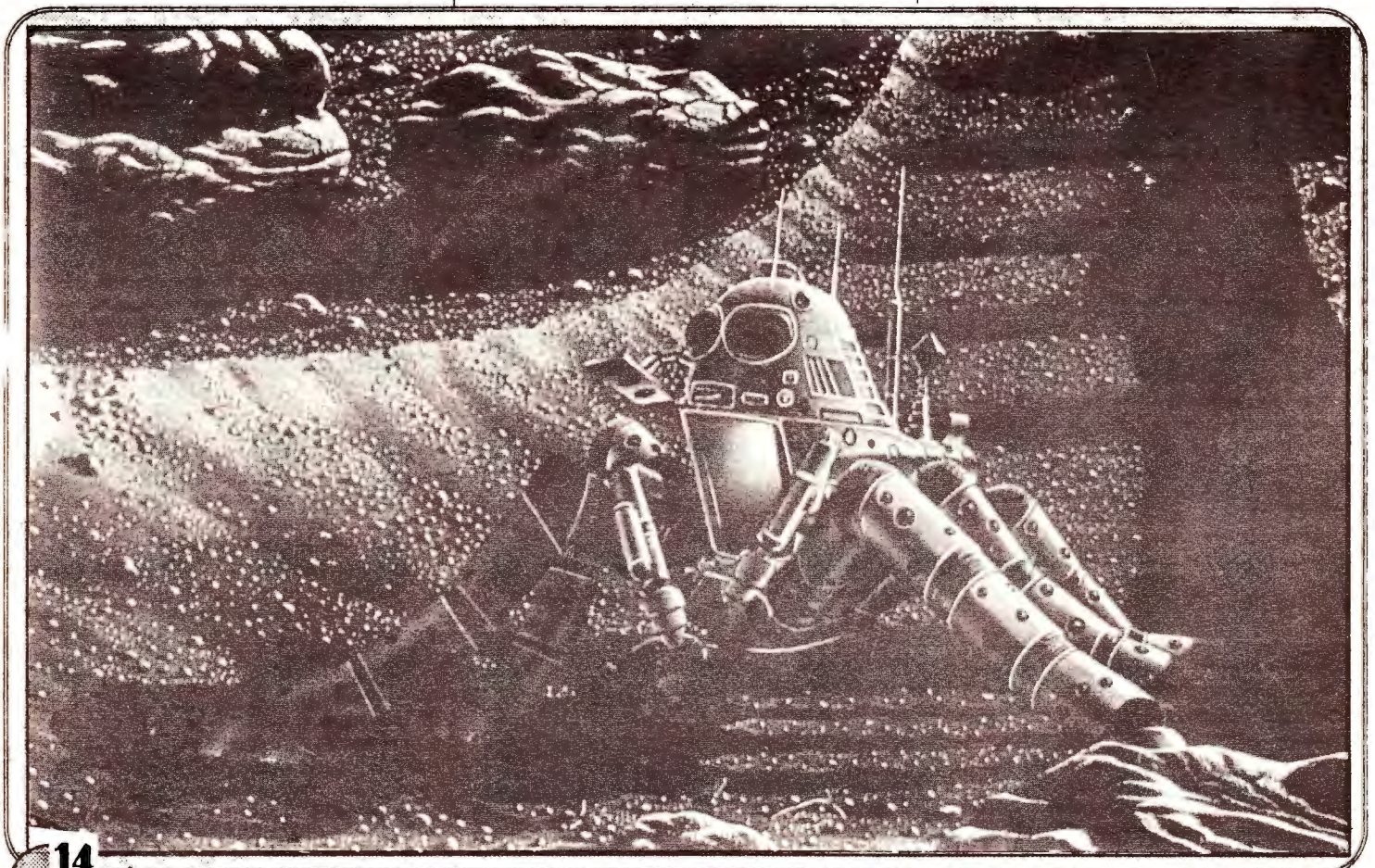

CONSTELAȚIA SIMBOLICĂ A LUNII ÎN ROMANUL „DUNE" de FRANK HERBERT

SIMBOLUL ȘI MOTIVAȚIILE SALE

Omul trăiește într-o lume „cifrată", plină de simboluri. Aceste simboluri „dăinuie chiar dacă sensul lor se pierde (pag. 244). A descifra simbolurile înseamnă a înțelege această lume. Prin intermediul produselor imaginației descoperim atitudinea adoptată de psihicul uman față de duritatea sau fluiditatea vieții (Imaginea este un vehicol; mitul este un metalimbaj). Funcția fantastică, este „marca originalității" spiritului uman.

Timpul este dușmanul nostru: el transformă existența în „risc iremediabil". MOARTEA pe planete ARAKKIS este „un fapt printre liniile posibile ale viitorului, alternativa oricărei zile". Fețele timpului invită la elaborarea unei terapeutici ce folosește ca medicament mițurile: fabulația este „salvgardarea esențială a ființei". Astfel omul „înbunătățește" lumea.

Soarele rămîne mereu același, egal cu sine însuși, fără nici un fel de „devenire". Luna, dimpotrivă crește, descrește și dispare, ea este un astru a cărui viață este supusă legii universale a devenirii, a nașterii și a morții. Ca și omul, Luna cunoaște o „istorie" patetică și la fel ca acesta „moare". Dar această moarte este urmată de o renaștere: luna nouă. Această veșnică revenire la formele inițiale, această periodicitate nesfîrșită face ca luna să fie prin excelență astrul ritmurilor vieții. De aceea ea controlează toate planurile cosmice dominate de legea devenirii ciclice: apa, ploaia, vegetația, fertilitatea. Luna leagă împreună, țese o rețea de fire invizibile într-un întreg. Fazele Lunii i-au dezvăluit omului timpul concret distinct de timpul astrono mic. Lumea încetează de a mai fi un spațiu infinit, animat de prezențe eterogene și autonome.

APA – VIAȚA

Pentru că sînt supuse ritmurilor (ploaie, maree) și pentru că sînt germinative apele sînt comandate de Lună. Principiu al indiferențiatului și al virtualului, temelie a oricărei manifestări cosmice, receptacol al tuturor germenilor, apele simbolizează substanța primordială din care formele se nasc și în care se întorc prin regresiune sau prin cataclism. Ele au fost la început, ele revin la încheierea oricărui ciclu. Ele suportă orice creație. Imersiunea echivalează cu o dizolvare, iar ieșirea din apă semnifică gestul simbolic al manifestării formelor. „Din apă ia naștere orice formă de viață... este viața însăși (pag. 36 vol. 2). Chiar fremenii dau impresia că nu au sînge în vene, ci sevă; căci ei nu au mișcări frînte, gesturi fragmentate ca ale unor corpuri nutrite cu sînge (sînge=apa vieții). Mișcarea lor, ritmul lor este mereu armonios. El respiră în văzduhul uscat al planetei dar izvorul lor se află parcă altundeva: în bazinele cu apă din sietch-uri. Bogăția vegetală către care Pardot Kynes tinde să conducă planeta este doar o formă a ritmului acvatic. Tendința nisipului, mișcarea acestuia este ea însăși o necontenită unduire de forme efemere ce curg și ocupă spațiul, îneacă totul. Prima calitate a apei este caracterul ei *„heraclitan"*. Apa care curge este o amară invitație la o călătorie fără de întoarcere: nu te scalzi de două ori în același fluviu și riturile nu-și întorc niciicînd cursul spre izvoare. Ea este elementul mineral ce prinde *„viață"* cu cea mai mare ușurință. Indiferentă, supla, „fără să se uzeze", fără să încerce să acționeze, fără să încerce să se cunoască: apa nu are puncte de vedere. Ea acceptă toate formele, curge spre „bază", este confluentă tuturor lucrurilor. Nereținînd nimic impurităților nu fac altceva decît să o traverseze; ceea ce este pur rămîne pur. Omul trebuie să fie asemeni apei și salcia de pe malul său care „se pleacă în bătaia vîntului", prosperă și dă naștere altor sălcii, pînă ce numărul lor va înălța un zid în calea vîntului. Acesta este țelul salciei". (pag. 35 vol. 1)

Întreaga planetă este o mare de nisip ce are atributele apei: bazine de praf cu maree, hăuri de praf – tobe de nisip etc. Însuși aerul Arakkisului este plin de „apă solidă" (nisipul): vînturile generează ploi de nisip (EL-SAYAL) care atunci cînd ajung pe sol eliberează umiditatea atmosferică. Dar cea mai puternică este apa vieții – apă care eliberează sufletul, care deschide porțile universului – otrava de iluminare care transformă în organismul unei Cucernice Maice (ceremonia semințe) devine narcoticul folosit în orgiile tau din sietchuri. Prin aceste ceremonii se realizează o reintegrare simbolică în haos, în indistinctul primordial (marea contopire subte-rană, destacerea grăuntelor și trecerea lor în altceva). Orice orgie are ca scop realizarea unei forme tinere, bogate, perfecte. Orgia transmută omul în condiția de sămînță. („Sînt o sămînță. Înțelese subtil cît de fertil era solul în care căzuse"). Luna prezidează formarea organismelor dar și descompunerea lor. Destinul său este de a resorbi formele și a le recrea. În pămînt sămînța se descompune, își părăsește forma pentru a da naștere unei noi existențe. În acele momente se realizează starea primordială preformală, haotică, topirea germenilor în aceeași matrice și rodirea. („Femeia este cîmpul tău; cultivați cîmpul" B.C.P.) „Cedase pomirii năvalnice pe care o împărtășesc toate creaturile asupra cărora hălăduia spectrul morții – imboldul de a dobîndi nemurirea prin procreere (pag 11 vol. 2). Apa este primul și ultimul refugiu. („În poziție șezîndă-împăcată, respirînd adînc, regulat doarme în Apele Vieții").

Alături de rîsul izvoarelor trebuie să facem loc apei ostile, negre: mohorîtul Stix sau Atheronul sînt locuri de repaus și tristețe. „Căci ființa lui plutea dincolo de hotarele timpului dusă de otrava care dă viață. Astfel se adeveri profeția că Lisan al-Gaib va putea fi în același timp mort și viu". Apa din trupul unui om aparține tribului său. „Unui mort oricum apa aceasta nu-l mai este de folos" (pag. 155 vol. 1) însăși țelul cumplit (jihadul) este un dialog al potopului. Potopul co-respunde celor trei zile de întuneric, de moarte a Lunii. El este un cataclism, dar nu este niciodată definitiv. El distruge pentru că „formele" sînt uzate și sleite și este totdeauna urmat de o nouă omenire, mai bună decît cea anterioară.

Ca să existi trebuie să „ai aptitudinea de a înota în ape necunoscute". „Fără să știe de ce întreaga ei ființă se cutremură de ceea ce doar întrevăzuse – o genune în care urla vîntul și fulgerau scîntei în care se dilatau și se contractau inele de lumină, în care șiruri de forme albe, turnefiate, pluteau deasupra și dedesupt și de jur împrejurul lumilor, purtate de bezna și de vîntul care venea de niciunde (pag. 174 vol. 2).

OMUL – MICROCOSMOS

Lumea nu este o masă opacă de obiecte îngrămădite arbitrar laolaltă, ci o ființă vie articulată. Ritmul diumnoctum, solstițiu-echinocțiu fac din om umbra unor realități cosmice. Aceleași legi cosmice determină viața umană ca și viața lumilor nesfîrșite din univers. Supunerea noastră continuă la legile existenței cosmice face din noi receptorul energiilor cosmosului. Noi sîntem universul în veșnica dezvăluire și ivire. Fremeni trăiesc în lumea mistică a similitudinilor unde dispar toate limitările fizice (ALAM AL-MITHAL). Spiritul lor (RUH) se află în permanent contact cu aceasta. „Uneori simțeau și reacționau ca un organism unic. Știa că nu era telepatie, ci tau, unitatea comunității siethcului (pag. 119 vol. 2).

Căutînd în noi nu trebuie să mergem mai departe de lumea ce ne înconjoară pentru a înțelege rosturile vieții și ale lumii. Dorința de veșnicie a omului poate fi convertită într-o „liturghie" ce împletește și totalizează dragostea, devenirea și moartea. „Nu se poate obține hrana-siguranța-libertatea numai pe baza instinctului... animalul distruge fără să producă... omul are nevoie de grilă prin intermediul căreia să observe universul... adaptarea preferențială a conștiinței crează o asemenea grilă... perfecțiunea corpului rezultă din coordonata fluxului nervos și sanguin, cu înțelegerea profundă a necesităților celulare... lucrul/celule/ființe... toate sînt trecătoare, toate luptă pentru dobîndirea fluxului permanenței... trupului" (pag.11 vol. 1). A cunoaște înseamnă a coborî în sine. Cunoașterea realului se înfăptuiește printr-o pură contemplare lăuntrică. Numai pornind de la noi înșine putem percepe în mod just lumea exterioară (NOVALIS *„Calea cea tainică duce spre interior: e în noi veșnicia cu lumile sale, trecutul și viitorul".)* „Cînd preschimbi Apa Vieții te scufunzi în propriul tău trup te servești de percepția te interioară (pag. 172 vol. 2). O dată cu încrederea acordată spontanului, revelațiilor, intuițiilor apare și speranța prin care pe această cale a cufundării în tainice abisuri se ajunge la o putere supraomenească. „Există în fiecare lucru un aspect care este o părticică din universul nostru. Simetrie, eleganță, grație – însușiri pe care numai un artist adevărat știe să le redea. Le observăm în perindarea anotimpurilor, în alunecarea nisipului pe panta unei coline, în înfățișarea ramurilor unei tufe de creozot sau în forma frunzelor sale. În viețile noastre, în societatea noastră, noi încercăm mereu să copiem aceste modele, căutăm ritmurile, undulrile, formele care ne sînt prietnice".

MELANJUL ȘI PERCEPȚIA TIMPULUI ȘI A LUMII

EXTAZUL ne duce dincolo de starea noastră obișnuită pentru ca timp de o clipă să ne redea unei alte existențe. Beția sacră preschimbă viața în realitate absolută, permite participarea fulgurantă și imperfectă la modalitatea divină. Folosirea melanjului are ca efect amplificarea percepției („Conștiința i se prelinse în stratul acela atemporal, unde putea să vadă timpul, să simtă căile disponibile, vînturile viitorului... vînturile trecutului reunite într-o singură viziune care îi îngăduie să vadă timpul – devenind – spațiu"). Noua dimensiune este asemenea unei mări, a unui fluviu: („Agățîndu-se de prezent realiza pentru prima oară că regularitatea momentelor, a mișcării timpului era complicată pretutindeni de curenți schimbători, de valori, de talazuri și contratalazuri... ca marea izbindu-se de stîncile unei faleze... Întregul său viitor părea un fluviu curgînd vijelios spre un abis... Văzu timpul desfășurîndu-se în dimensiunea lui stranie, echilibrat și totodată învolburîndu-se, restrîns și totodată întinzîndu-se ca o plasă aruncată peste lumi și forțe fără număr (pag. 85 vol. 2). „Își aminti de un voal pe care îl văzuse o dată fîlfîind în bătaia vîntului. Așa vedea el viitorul. Ca zbaterea unei suprafețe la fel de unduitoare și de vremelnice ca a acelui voal".

VIERMELE

Forțele telurice subterane izvorîte din latența formelor obscure au ca reprezentant viermele. Viermele este semnul pierderii de sine, al contopirii cu „altul" sau cu „altceva". De aceea Apa Vieții era folosită în ritualurile tau (viermele – simbol erotic căci EROS scoate din firea sa omul, îl azvîrle către un altul, îi anihilează propriile limite). Viermele (șarpele) este un animal care să transformă, el este nemuritor pentru că se regenerează. Prin faptul că este „etern" el este lunar. Trăind sub pămînt cunoaște toate secretele, este izvorul înțelepciunii. Totodată shai-hulud „bătrînul deșertului, moș veșnicie, bunicul deșertului" este zeitate a gliei strămoșești, generatorul nisipului de pe DUNE.

BIOGRAFIE

1. FRANK HERBERT, DUNE, vol. I-II. trad., Editura Nemira, BUCUREȘTI, 1992.

2. GILBERT DURAND, STRUCTURILE ANTROPOLOGICE ALE IMAGINARULUI, trad., Editura Univers, BUCUREȘTI, 1977.

3. MIRCEA ELIADE, DRUMUL SPRE CENTRU, Editura Univers, BUCUREȘTI, 1991.

4. MIRCEA ELIADE, ESEURI, trad., Editura Științifică, BUCUREȘTI, 1991.

5. VASILE TONOIU, ONTOLOGII ARHAICE ÎN ACTUALITATE, Editura Științifică și Enciclopedică, BUCUREȘTI, 1989.

6. IVAN EVSEEV, CUVÎNT-SIMBOL-MIT, Editura Facla, 1983.

7. MIRCEA ELIADE, MORFOLOGIA RELIGIILOR-PROLEGOMENE, Editura Jurnalul Literar, BUCUREȘTI, 1993.

8. MIRCEA ELIADE, TRATAT DE ISTORIE A RELIGIILOR, Editura Humanitas, BUCUREȘTI, 1992.

Vasile BURDEA

JURNALUL® S.F.

@ Moştenitorii scriitorului şi scenaristului Rod Serling au descoperit în arhivele acestuia două manuscrise inedite. Curăţate de praf, acestea au picat pe mîna producătorilor de la canalul de televiziune WORLD INTL. Aceste manuscrise vor sta la baza relansării serialului THE TWILIGHT ZONE. Titlul acestei adaptări postume va fi THE TWILIGHT ZONE: ROD SERLING'S LAST SCRIPTS!

@ Realizatorul David Cronenberg, între două filme: M BUTTERFLY (ultima realizare) şi CRASH (viitoarea realizare) a găsit timpul pentru a scrie scenariile şi a regiza şase episoade ale serialului CRIMES AGAINST NATURE, produs de CANADIAN BROADCASTING CORPORATION. Acţiunea acestui serial se derulează într-un univers paralel, în care o echipă specială „Flesh Squad" supraveghează şi anihilează „creaţiile" unor ingineri geneticieni fără pic de morală şi scrupule.

CINENEWS

@ Monument al literaturii SF, FONDATION lui Isaac Asimov, după mai multe anunţuri de lansare şi renunţări spectaculoase, a devenit, în sfîrşit, o mega-producţie a studiourilor TRI-STAR. Pentru a pune în imagine declinul imperiului galactic a celor 25 de milioane de planete, TRI-STAR l-a ales ca regizor pe realizatorul filmelor LA GUERRE DU FEU şi L'AMANT, deci un regizor francez, nimeni altul decît Jean-Jaques Annaud, unul din cei mai solicitaţi regizori străini la Hollywood. Se speră într-un destin mai glorios (financiar) decît cel avut de DUNE al lui David Lynch. Dacă nu ştiaţi, în urmă cu aproape 10 ani, o tentativă hollywoodiană de adaptare a „Roboţilor", a fost un eşec deplorabil, chiar după părerea „maestrului".

@ Steven Spielberg insistă în realizarea unui serial pentru televiziune intitulat EARTH 2, în care ar fi vorba despre colonizarea unei planete. Serialul ar urma să fie programat în 1995.

@ Vă spuneam într-un număr trecut despre „lucrătura" la un film cu vampiri, JUGULAR WINE; totul sub inspiraţia şi umbra succesului financiar înregistrat de DRACULA, realizat de Coppola. Ieşit între timp pe ecrane, acesta se bucură de un carecare succes în plină „dinomanie". Scris şi realizat de Blair Murphy, aventura începe în Alaska, unde profesorul de antropologie james Grace efectuează ceva cercetări. Aici o întîlneşte pe Alexandra, o superbă femeie - vampir, care îl va iniţia în plăcerile inedite ale nopţii. Un film construit în tradiţia gotică dar şi în spiritul new-wave. Actorii: iluştri necunoscuţi."

Nicolae C. ARITON